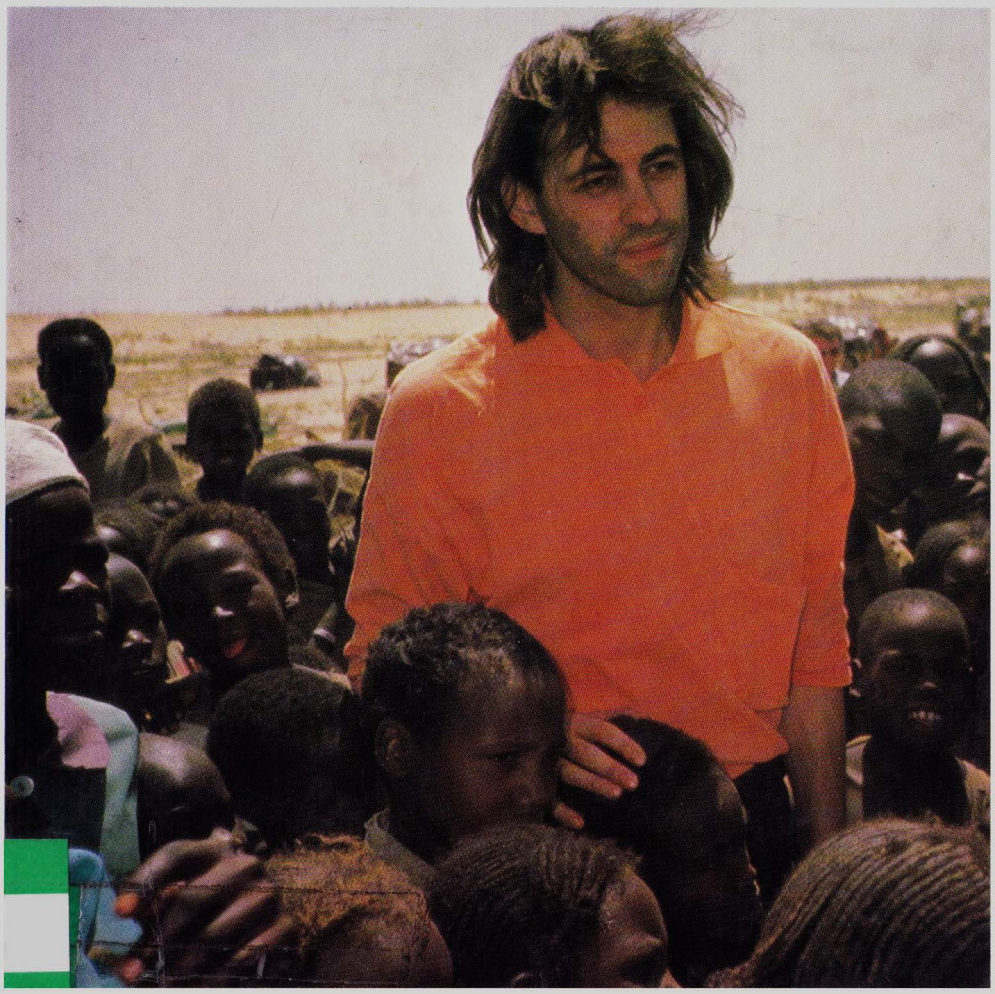
BOB GELDOF

Afrika'daki aç insanlara yardım etmek için 70 milyon sterlin toplayan pop yıldızı

BOB GELDOF

Charlotte Gray

DİZİDEKİ DİĞER KİTAPLAR

Abraham Lincoln, Anna Sproule
Albert Schweitzer, James Bentley
Charlie Chaplin, Pam Brown
Dalai Lama, Christopher Gibb
Eleanor Roosevelt, David Winner
Florence Nightingale, Pam Brown
Lech Walesa, Mary Craig
Louis Pasteur, Beverley Birch
Mahatma Gandhi, Michael Nicholson
Maria Montessori, Michael Pollard
Marie Curie, Beverley Birch
Martin Luther King, Valerie Schloredt ve Pam Brown
Mihail Gorbaçov, Anna Sproule
Nelson Mandela, Benjamin Pogrund
Teresa Ana, Charlotte Gray

Resim Kaynakları:
Associated Press: 39(alt), 40, 42, 43, 44(alt sol), 45(sol); David Bailey (Band Aid için yayımlanmış *Imagine* adlı kitaptan): 27(üst); Express Newspapers plc: 28; Lafayette, Dublin: 4, 6, 8; London Features International Ltd: Steve Rapport 38, 39(üst), Ken Regan(Camera 5) 48-9; Marconi Space Systems: 33; Tony McGrath: 19; Monitor Press: 15; Duncan Paul Associates: Brian Aris 34; the Press Association: 23, 54, 58; Retna Pictures Ltd: Adrian Boot 13, 41, 44(alt sağ), 45(sağ), 60-1, Larry Buscacca 44(üst), Paul Slattery 17; *Sunday Times,* London, *Geldof'la Afrika'da* :Frank Herrmann kapak resmi, 21, 24, 27(alt), 29, 52-3, 56, 57; Times Books Ltd, *Geldof'la Afrika'da*: 25; Universal Pictorial Press & Agency Ltd: 36-7

11. sayfadaki harita Geoffrey Pleasance tarafından çizilmiştir.

Yardımları için birçok ajansa ve fotoğrafçıya, özellikle elde ettikleri geliri Band Aid fonuna bağışlayan David Bailey, Tony McGrath ve Times Books Ltd.'e teşekkür ederiz.

1987 yılında İngiltere'de yayımlanmıştır.
16 Chalk Hill, Watford,
Herts WD1 4BN, İngiltere
Exley Publications.

Telif Hakkı © Exley Publications, 1987

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, Yayımcı'nm yazılı izni olmaksızın, mekanik ya da elektronik yöntemlerle fotokopi çekme, banda kaydetme, bilgi depolama ve dönüştürme de dahil olmak üzere, hiçbir şekilde çoğaltılamaz, yeniden yayımlanamaz.

İngiliz Kütüphanesi'nde kataloglanan yayım bilgileri
Gray, Charlotte
Bob Geldof (İnsanlık tarihine yön verenler)
1. Geldof, Bob
2. Rock şarkıcısı - İrlanda - Biyografi - Gençlik edebiyatı
I. Başlık
II. Diziler
784.5'4'00924 ML420.G328

ISBN 975-8030-06-X

1996'da Türkiye'de yayımlanmıştır.
İlkkaynak Kültür ve Sanat Ürünleri
Özveren Sokak 32/1 Maltepe-ANKARA
Tel: 0.312. 231 73 74 Fax: 0.312. 231 73 79

Türkiye Editörü: Sezai Kaynak
Çeviri: Leyla Onat
Dizgi: İlkkaynak Ltd. Şti.
Diziler, Helen Exley tarafından derlenmiş ve yayıma hazırlanmıştır.
Resim araştırması: Diana Briscoe
Araştırma: Margaret Montgomery
1996'da Singapur'da basılmıştır.

BOB GELDOF

Afrika'daki aç insanlara yardım etmek için 70 milyon sterlin toplayan pop yıldızı

Charlotte Gray

İLKKAYNAK
KÜLTÜR VE SANAT ÜRÜNLERİ

Çocukluk günleri

Robert Frederic Zenon Geldof, 1954 yılında İrlanda'nın, güzel ama gürültülü kenti Dublin'de doğdu. Babasının ailesi, 1914 yılında I. Dünya Savaşı sırasında, Belçika'nın Ypres kentinden kaçıp gelmişlerdi. Annesinin ailesi ise Alman asıllıydı. Duyulmamış göbek adını, babası seçmişti. Bob, televizyonda, "Babam, bana bir gazın adını vermiş. Hatta, beni Zeus Zenon diye çağırmak istemiş ama annem bu kadarına dayanamamış!" demişti.

Kendisinden epeyce büyük iki ablası vardı. Adları, Cleo ve Lynn'di. Geldof, *Melody Maker*'a 1979'da şöyle demişti: "Güçlü ve sıcak bir ailemiz var. Sürekli sarılıp öpüşürüz."

Sevgi dolu anne, baba, iki abla ve çok özel Fifi teyzeden oluşan bu ailede, küçük Bob ile oyunlar oynanır, tatlı anlar yaşanırdı. Bob, o günlerde mutlu ve canlıydı.

Okula başlama arifesinde aile, Dublin'den on üç mil ötedeki Dun Laoghaire'deki, büyük ve kasvetli bir eve geçti. Babası, evi badana ederek, güzel görünmesini sağlamaya çalışmıştı ve eski, mutlu yaşama yeniden kavuşmuşlardı. Derken, bir gecede her şey değişti. Güzel, neşeli annesi birdenbire öldü ve henüz yedi yaşında olan Bob, neler olduğunu anlayamadı bile. Cleo, henüz on altı yaşında olduğu halde, evin bakımını üstlendi. Çünkü, gezgin pazarlamacı olan babaları tüm hafta boyunca eve gelmezdi. Lynn ise Bob gibi okula gidiyordu.

Beş yıl sonra Cleo, lösemiye yakalandı. Altı ay içinde öleceği söylendi. Derken, birileri, onu güney Fransa'daki Lourdes'e, bir hac gezisine götürdü. Ne olduğunu kimse anlayamadı ama Cleo birden iyileşti. Hatta bir süre sonra da evlendi ve kendi evine taşındı. O sırada Lynn de evden ayrılmıştı ve

Karşıda: Bob Geldof, Dublin'deki Blackrock Koleji'ne giderken. Bu fotoğrafta Bob, derli toplu ve mutlu görünüyor. Ama, dünyadaki gençler gibi, Bob da giderek daha derbeder ve asi olmaya başlamıştı. Öğretmenleri, onun ünlü bir rock şarkıcısı olacağını tahmin etmiş olabilirler. Ama hiçbiri onun, dünyanın en büyük konserini yöneteceğini ve Afrika'nın açları için, tek başına çalışarak kimsenin yapamadığı kadar çok para toplayacağını düşünemezdi.

Okulun bir hapishane gibi geldiği günlerde, Bob öğle tatilinde, denize karşı oturup körfeze bakardı.

Bob, onun yaşındaki küçük bir çocuk için çok hüzünlü bir yer olan o kocaman evde tek başına kalmıştı.

En kötüsü de, babasının eve az gelmesi ve tüm gün evde kimsenin olmaması yüzünden, Bob'm, pahalı bir Katolik okulu olan Blackrock Koleji'ne gönderilmesiydi. Akşam yemeğini de okulda yiyor ve etüde kalıyordu. Arkadaşları, okulun dağılış saatinde çıkıp evlerine, ailelerine gidiyorlardı. Bob ise okulda yatılılarla kalıyordu. Tek başına oturup yemeğini yiyordu ve yatılı çocuklar, onunla dalga geçiyorlardı. Okuldaki öğretmenlerin durumla ilgilenmesi gerektiğini düşünebilirsiniz. Ne var ki, okul, eski tip, katı eğitimden yana bir okuldu ve öğretmenler iyi davranmak istedikleri halde bunu başaramıyorlardı. Bob, okuldan nefret etti. Bazı öğretmenleri tarafından çok sevildiği halde, hiçbir zaman mutlu olamadı.

Akıllı bir çocuktu ama derslerde pek iyi değildi. Birkaç kez, iyi notlar aldığını söyleyerek babasını yanılttı. Babası, gerçeği öğrenince, çok daha fazla kızmıştı.

Bob, daha o yıllarda bile, seyirci karşısına çıkmaktan hoşlandığını belli ediyordu. Kimi zaman öğrencilerin, akşamyemeğinden önce eğlendirici bir

şeyler yapmaları istenirdi. Bazı çocuklar, bundan kaçınırken, Bob gönüllü olurdu. Bir keresinde, 1961 yılında *The Clancy Brothers & The Holy Grail* adındaki son günlerin ünlü şarkısını söylemişti.

Bob büyüyordu; garip, çirkin, derbeder ama akıllı ve çok enerjik bir çocuktu. Okul söz konusu olunca, hiç de başarılı değildi.

On dört yaşındayken Bob'ın ilgi duyduğu tek şey giysiler, The Rolling Stones, The Who ve Small Faces gibi pop gruplarıydı. Babası, onun dağınıklığından ve ilgisizliğinden giderek daha fazla yakınıyordu.

Kendi yaşındaki çocuklar gibi Bob da, babasınınkinden çok farklı, kendine ait bir yaşam kurmak istiyordu. Değişmez düşünceleri olan öğretmenlerini sarsmak istiyordu; onların bu katı düşüncelerini sorgulamak söz konusu bile olamıyordu. Bob, kendisinden daha yaşlıların hiç anlamadığı türde müziği seviyordu.

Bu müzik, onun müziğiydi. The Rolling Stones, onunla aynı dili konuşuyordu...ve Mick Jagger, Bob'ın kendisini daha az çirkin ve daha az tuhaf görmesine neden oluyordu.

Bob'ın ablası Cleo, Londra'daki *Today* gazetesine, Bob'ın, on dört yaşındayken öfkeli bir idealist olduğunu söylemişti. Çizgi roman değil, Sartre okurdu. Cleo, "Sanırım babamdan çok şey öğrenmiştik. Babam, beynimizin hep çalışmasını isterdi. Bizi, dünyaya karşı açık olmaya ve sorgulamaya özendirirdi. Daha da önemlisi, babam iyi bir insandı, yardıma gereksinimi olan insanlara sessizce yardım ederdi. Yani Robert'ın bu özelliği havadan gelmedi," demişti.

Her şeye rağmen, okulda ve evde yaşam pek kolay değildi. Bob'm, sahtekarlıktan nefret eden bir yanı vardı ki, bugüne kadar gelmiştir. Bu özelliği yüzünden, kimi zaman küstah ve ağzı kalabalık biri gibi görünürdü ve birçok kişiyi rahatsız ederdi; ama bu davranış, kibirli olmak ya da gösteriş yapmak merakından doğmuyordu. Konuşmadan önce iyi düşünür, emin olur ve bir şeyin yapılması gerektiğine inanıyorsa mutlaka yapardı. Hâlâ, aptallıktan, dar

İrlanda'nın başkenti Dublin'in hemen dışındaki özel bir okul olan Blackrock Koleji. Bob Geldof, orada yaşadığı her dakikadan nefret etmişti.

kafalılıktan ve önyargılı insanlardan nefret ediyor. Bir grup insanın, kendilerini bir başka gruptan üstün gören ve onları iyi yaşamaktan alıkoymaya çalışan ayrımcı davranışlarına, her zaman karşı olmuştu. Başkalarına karşı kaba davranışlar içine girdiği zamanlar oluyordu. Ama o, iki yüzlü yalanlarla dolu hareketler içine girmektense kaba olmayı tercih ederdi.

Kötü davranışları ve küfürleri, Bob'a hâlâ, hem dost hem de düşman kazandırıyor. 1985 yılında, Afrika'da, bağışlanan paraların nasıl kullanılması gerektiğini anlamak için araştırma yaparken, *Sunday Times* gazetesi muhabiri, bir yardım çalışanının, şöyle dediğini yazmıştı: "Geldof'tan, önce hiç hoşlanmadım. Punk biçimini ve küstahlığını hiç sevmedim. Daha sonra akıllıca konuşmaya başladı. Kuruluşları bir arada çalışmaya zorlayabilirse, büyük iş başarmış olacak."

Bob, hâlâ okulda olduğu kadar derbeder görünüyor ama artık ülke başkanları bile, onun inancının ve karakterinin görünüşünden daha önemli olduğunu kabul ediyorlar.

Öğretmenleri böyle düşünmüyordu! Okuldaki son yılları, daha da kötü olmaya başlamıştı. Ufak hatalar için bile dayak yiyordu. Bu katı davranışın, onun daha da kötüye gitmesine neden olabileceğini kimse akıl etmiyordu.

Okuldaki son yılında, Dublin'deki Simon topluluklarından biriyle çalışmaya başladı. Bu topluluk evsiz, alkolik, esrarkeş ve ruhsal sorunları olan insanlara yardım etmek için kurulmuştu. Onlara, barınak, yiyecek, giyecek ve ilaç sağlıyorlardı. Orta sınıftan gelen birisi için, böyle bir toplulukta çalışmak, adamakıllı uyarıcı olmalı.

Orada yazılı sözler, protesto yürüyüşleri ya da sonsuz tartışmalar değil, gerçek gereksinimlerin içindeki insanlar vardı. Bob, yaşamı soyut bir kuram olarak değil de, onların gözlerinden görmeye başladı. Daha sonraları, bu deneyim, güneşin kavurduğu Afrika'da yaşamanın ve ölümün ne demek olduğunu anlamasına yarayacaktı.

Haftada iki akşam Simon Topluluğu'na yardıma gidiyordu ve saat beşte eve dönüp yatağına giriyordu. Yine de ertesi sabah okula yetişebiliyordu. Çalışma sırasında, gerçek yaşamla yüzyüze geliyordu.

Dersleri, öncekinden iyi değildi. Son sınavlarına girdiği zaman, kağıtların üzerine, yalnızca adını yazıp bırakmış ve zil çalana dek başka şeyler düşünmüştü.

Babasının, bir meslek edinmesi konusundaki umutlarının aksine Bob, okul biter bitmez, İngiltere'ye doğru yola çıktı.

ÖZGÜR... Hemen hemen

Okuldan kurtulmasıyla konserve fabrikasına girmesi bir olmuştu. Bob ile arkadaşları, o yaz İngiltere'ye gitmişler, para kazanmak için gece vardiyasında konserve bezelye fabrikasında çalışmışlardı. Sıkıcı, monoton bir işti. Ne yaparlarsa yapsınlar, burunlarından bezelye kokusu ve ellerinden o yeşil boya çıkmıyordu.

Daha sonra İrlanda'da, bir işten çıkıp ötekine girerek zaman geçirdi. Sonra yeniden İngiltere'ye giderek, yol yapımında çalışmaya başladı. İrlandah yol işçileri, çılgın bir grup olduğu için, ona yaşamla ilgili çok şey öğrettiler. Bir süre sonra, iyi ücrete ve

şakalarla geçen günlere rağmen, bu işin ona göre olmadığına karar verdi.

Geri çekildi ve Londra'nın, gecekondu semtlerinde yaşamaya başladı.

Birkaç ay, böyle amaçsız geçti. Bob, işten işe, odadan odaya dolaştı. İşte bu dönemde, marijuana içmeye başladı ve bir keresinde çok kötü bir deneyim geçirince, tüm uyuşturuculardan ömür boyu uzaklaştı. Bugün, en ılımlı uyuşturuculara karşı bile kampanya sürdürerek, gençleri caydırmaya çalışmaktadır.

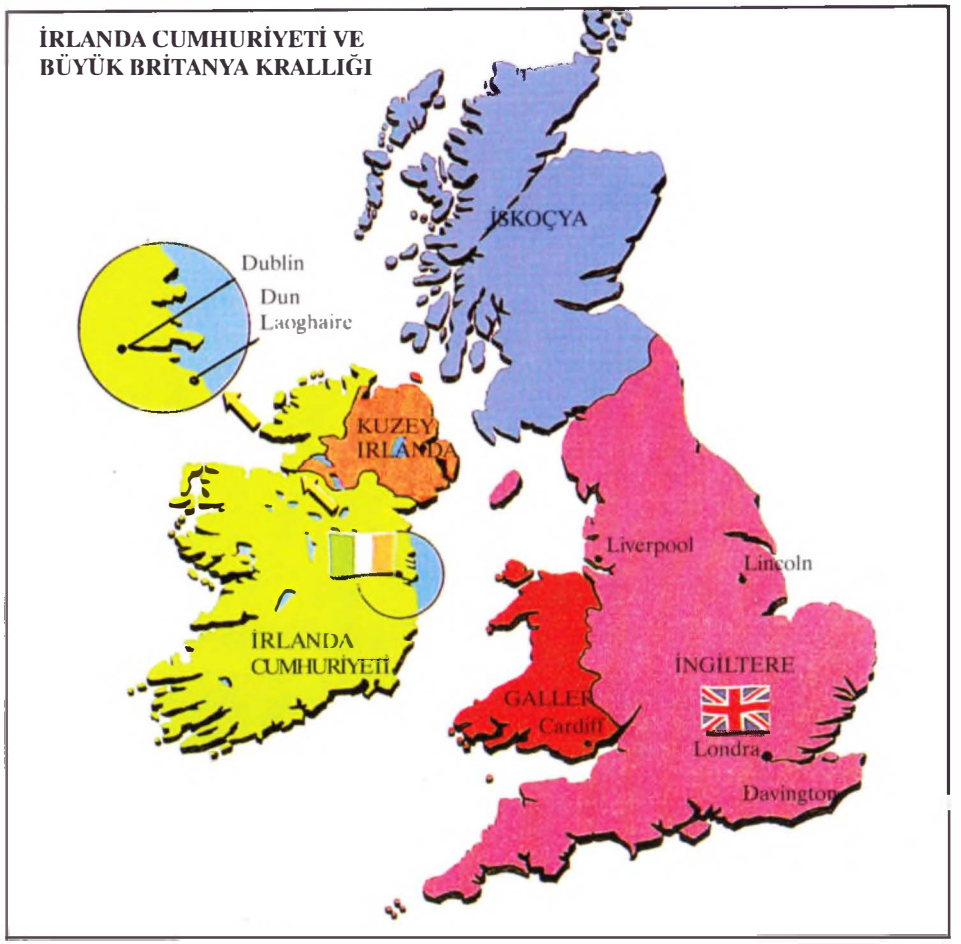
Yaşadığı yer ve uyuşturucu, kendisini koyuvermesine neden olmuştu - ama kendini toplarlamaya kararlıydı. Shaun Finnigan adlı arkadaşı, İspanya'da bir okulda İngilizce öğretmek üzere bir iş önerisi almıştı. Bob, onunla birlikte gitmeye karar verdi ama paraları yoktu. Shaunn, televizyondaki *Bu Sizin Yaşamınız* adlı programı anımsadı. Programdaki gibi, Londra'nın tiyatro bölgesi, Leicester Meydanı'ndaki Odeon Sineması önünde gösteri yaparak para toplamaya çalıştılar. Brighton'a dönebilecek kadar para toplamayı başarmışlardı.

Sonunda İspanya'ya gittiler ve İngilizce öğretmeye başladılar. Ama bir yıl sonra okul kapandı ve Bob, kendini yeniden Dublin'de buldu. Duvarlar üstüne kapanır gibiydi. Kendisini amaçsız ve mutsuz hissediyordu.

Yeniden kaçmayı düşündü. Bu kez, daha da uzaklara kaçmak niyetindeydi: Kanada'ya gidecekti. Yeniden para bulması gerekiyordu ve Bob Geldof, oturup düşlediği işin gelmesini bekleyecek değildi. Bir mezbahada çalışmaya başladı. Korkunç bir işti. Ama İrlanda'dan kaçabilecek kadar para biriktirdi.

Kanada'da, yavaş yavaş ayakları üzerine basmaya başladı. Cebindeki azıcık parayla kıt kanaat geçinmek zorundaydı. Kaldığı odalar, köhne ve pis yerlerdi ama bu bir serüvendi ve her şey onun için ilgi çekici ve yeniydi.

Yaşayabilmek için herhangi bir işi yapmaya hazırdı. Bu kez Vancouver'ın üçüncü büyük gazetesi olan *Georgia Straight* adlı gazetede iş buldu. Orada

müzik muhabirliği yapacaktı. 1979 yılında *Melody Maker'a* şöyle demişti: "Oraya gittiğim zaman, bir müzik yazarı olduğumu söylemiştim."

Başlarda Bob, profesyonel muhabir pozlarında işleri idare etti.

Daha sonraları, televizyonda, kenti ziyarete gelen pop grubuna, gazetesi adına basın konferansı örgütlemek için nasıl uğraştığını anlatmıştı. Kirli yeşil Volkswagen arabasını, görünmemesi için otelden uzaklara park etmişti. Sonra, gösterişli fotoğraf ve kayıt ekipmanıyla otele gelmişti. Çekiyor gibi görünse de, film ve band parası veremedikleri için, ne fotoğraf makinası ne de teyp makinası görüntüyü çekmişti. Ama Bob, haberi elde etmişti.

Bob, İrlandalıydı ve İrlanda Cumhuriyeti'nin başkenti Dublin'de doğmuştu. Henüz küçük bir çocukken, Geldof ailesi, Dun Laoghaire'e taşınmışlardı. Oradan İngiltere'ye, feribotla 57 mil sonra varılabiliyordu. Bugün Bob, Londra'da yaşıyor ve Davington, Kent'te ikinci bir evi var

Cadılar Bayramı için bir gösteri ayarladığını söyledi. Yalnızca bir ay sonraydı. Bob'ın ilk düşüncesi, bu işten sıyrılmak olmuştu.

Ne kadar para alacaklarını sormuştu arkadaşına. Gerry 30 sterlin alacaklarını söyleyince, Bob, bu paraya çalışmayacaklarını söylemişti. Adamlara, gösteriyi, 60 sterlinden daha az bir ücretle yapmayacaklarını bildirmişlerdi. Bob, adamın kabul etmeyeceğinden emindi.

Programı düzenleyen adam, gözünü kırpmadan kabul etti; ve artık gösteriyi yapmak zorundaydılar!

Kent Fareleri (The Boomtown Rats)

İşler ciddiye binmişti ve gençler şimdi ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Daha grubun adı bile belli değildi. "Gece Eşkiyaları" kulağa fena gelmiyordu. Biraz küstah ve haince bir addı bu.

Bu panikten bir türlü kurtulamadan, gidip Cadılar Bayramı'nda sahneye çıktılar ve çalmaya başladılar. İnsanların dans ettiklerini görünce şaşırdılar. Dinleyiciler, onların müziğinden hoşlanmış gibi görünüyorlardı. Onları profesyonel bir grup sanmışlardı. Sonunda, çılgınca alkışlandılar ve gençler birden kendilerini, gerçek bir takım gibi hissederek büyük coşku duydular.

Bob, "Kent Fareleri" adındaki Oklahomalı bir gençlik çetesini anımsadı. Onların serüvenlerini anlatan bir kitap okumuştu. Programı düzenleyen adamla konuşarak, kara tahtadan "Gece Eşkiyaları" adını sildirdi ve "Kent Fareleri" adını yazdırdı.

O zamanlarda, öteki müzik grupları, reklam ya da "görüntü"yle fazla ilgilenmezlerdi. Bob, her şeye farklı bakıyordu. Bir müzik grubu kurmuşlarsa, herkes onları tanımalıydı. Basınla çalıştığı için halkla ilişkilerden anlıyordu. Grup ünlü olmaya ve ulusal gazetelerin dedikodu sütunlarında yazılmaya başladı. Hayranları, artık onların imzalarını istiyorlardı. Bunlar, inanılmaz şeylerdi.

Bob, grubun sözcüsü durumunda olmasına rağmen, kararlar demokratça alınırdı. Baterist Simon Crowe şöyle söylüyor: "Genellikle Geldof,

kaynağını oluşturur ama grubun her üyesi, şarkıların geliştirilmesi ve düzenlemelerinin yapılması gibi konularda eşit oranda katkıda bulunur. Bob, grubumuz için iyi bir sözcüdür. İşleri nasıl idare edeceğini bilir."

Kent Fareleri, farklı temposu, canlı gösterileri ve müzik yetenekleri sayesinde başarılı oldular. Ama Bob'ın ayrıca çok iyi anımsanacak ilginç reklam fikirleri de işe yaramıştı. En iyi dans edene, armağan olarak çiğ karaciğer verildiğini gösteren haince çizilmiş afişler ve gösterileri sırasında, sahnenin arkasına açık saçık filmler yansıtmak, İrlandalı hayranlarının çok hoşuna gidiyordu.

Yetkililer ise bundan hiç hoşlanmıyorlardı ve bu nedenle konserleri polis baskınına uğramaya başladı. Ünleri hızla yayılıyordu. Konser biletleri iki hafta öncesinden tükenmeye başladı. Turnelerde, durum hâlâ tartışmalıydı. "Rock Tarihi," Dublin'in Leopardston yarış alanında yapılacak olan konserin iptal edildiğini çünkü yerel yetkililerin, "İsyanlardan ve toplu ayaklanmalardan" korktuğu yazılmıştı.

Başarıyla birlikte, Bob'ın eski korkuları silinmişti. Yazar olarak iyiydi ama müzik, yaşamdaki amacıydı. Birden, çok eğlendiğini farketmişti.

Aslında, iyi para kazanmıyorlardı. Yeni ilah Bob, haftada üç gün ekmek dağıtıyor, kapı kapı dolaşarak pazarlama işi yapıyordu. Yine de, kendilerinden de çılgın ve hain seyirciler tarafından desteklenerek, daha da fazla gösteri yapmaya başladılar. Müzik gazetelerinde onlardan söz ediliyordu artık.

Turnelere çıkıyorlardı. Sonunda Dublin'in Ulusal Stadyumu'nda bir konser verdiler. Büyük bir başarı olmuştu ama turne masrafları yüzünden ellerinde bir çift ayakkabı alacak kadar paraları kalmıştı.

Nisan 1977'de, İngiltere'ye gittiler ve ülkenin birçok yerinde, çeşitli publarda ve klüplerde çaldılar. Müzikseverler tarafından beğenilmişlerdi. Plak şirketleri, kısa süre sonra onların peşine düştü ve altı plak şirketi görevlisi, onları İrlanda'ya kadar izleyerek, kontrat yapmaya çalıştı. Sonunda, o sıralarda yeni olan Ensign Records Şirketi'yle anlaşmaya karar verdiler, çünkü Nigel Grainge'i ve onun tarzını sevmişlerdi.

1977'de kontrat imzalandıktan sonra, onların konserini tekrarlayan Harry Doherty, Bob'ın "New-wave'in ne istediğini bilen kişilerinden biri" olduğundan söz etmişti. Gösteri sırasındaki tiyatrovari hareketlerin bilerek yapıldığını, böylelikle, izleyicinin katkısını sağladıklarını ve böylece, öteki New-wave gruplarından farklı bir yer elde ettiklerini anlamıştı. Bob, seyircilere şarkı söylemek yerine, onlarla konuşuyordu.

Öteki New-wave gruplarının şarkıları politik konularla doluydu, oysa Kent Fareleri buna karşıydı. Bob, bir muhabire, "Önemli olan şu ki, aslında ben seyircilere ders vermek istemiyorum. Yani grubumuzun öğretmenlik yapma hevesi yok," demişti.

Ün ve başarı

Birden Kent Fareleri, ummadıkları kadar tanındılar. 1977'de, İngiltere'de *Looking After Number One*'ı yaptılar. İngiltere'nin kuzey bölgesini gezdiler, İrlanda'da bir TV programına çıktılar. Daha sonra BBC'de, Top of the Pops (En Ünlü Pop Şarkıları) adlı programa davet edildiler. Sonra, *Tonic for the Troops* adlı albümleri geldi.

Bu arada Paula Yates ortaya çıktı. Başarıyla başı dönmüş olan Bob, bir kıza bağlanmak istemiyordu ama Paula kararlıydı. Grup nereye giderse, Paula da oraya gidiyordu. Sonunda Bob, bu inatçı küçük kıza aşık olduğunu anladı.

Grubun başarısı, onları dünyanın birçok ülkesine taşıdı. Amerika'ya, Finlandiya'ya ve Almanya'ya gittiler. 1979'da İngiltere'nin, en ünlü grubu olmuşlardı. Bob, büyük bir stres altındaydı - şarkılar yazıyor, röportajlar yapıyor, sanatsal işleri için düşünceler üretiyor ve her gece sahneye çıkıyordu.

Bob, şöhreti seviyordu; ona düşüncelerini açıklama fırsatı tanıyordu. Zaman zaman, birçok kişiyi şaşırtacak konuşmalar yapıyordu.

Ünün doruğunda uzun süre kalamazdı. Özellikle pop müziği dünyasında şov yapmak kolay iş değildir.

Paula Yates, Bob'la karşılaştığı zaman, henüz 17 yaşındaydı. Kent Fareleri'nin başarısının ilk günlerinde Bob, hiçbir kıza bağlı kalmak istememişti. Ama Paula inat etti ve hem güzelliği hem de aklıyla Bob'ı kazandı. Dokuz yıl sonra evlendiler. Paula, "Tüp" adlı TV programını yönetecek ve Band Aid ve Live Aid sırasında Bob'ı destekleyecekti.

Seyirci, bir gecede, bir gruba ya da şarkıcıya sırtını dönebilir.

Üç yıl süren başarıdan sonra, Kent Fareleri, altı ay boyunca ünlü olacak bir parça çıkaramadılar. Zor duruma düşmüşlerdi. 1982 yılının Haziran ayında, Paula ile Bob'ın kızları Fifi Trixiebelle doğmuştu; işin kötü yanı, o günlerde para sorunları yaşıyorlardı. Kısa süre önce, grup dünyanın en ünlü gruplarından biriydi ama artık birçok gruba olduğu gibi, onları da yalnızca borçlar ve endişeler bekliyordu. Beşinci ve altıncı albümleri - Five Deep(1982) ve In the Long Grass(1984) iyi eleştiri almış ama kötü satmıştı.

Bob, daha sonraları bu üzücü dönemi *The Sun* gazetesine anlatır: "Bir dakika önce en iyi şarkıları çıkarırken, bir anda dünün adamı olmuştuk. Son dört şarkımız, tüm radyolarda yalnızca 15 kez çalınmıştı. Öyle kötü duruma düşmüştük ki, bazı faturaları ödeyebilmek için, bir 400 doların değerinin yükselmesi için günlerce beklemek zorunda kalmıştık.

O dönem, yaşamımın en berbat ve bende ruhsal çöküntü yaratan dönemlerinden biriydi. Video yapabilmek için yalvarmak, ödünç almak hatta çalmak zorunda kalmıştık."

Bob, ondan sonraki iki yıl boyunca bocalayıp durdu. Hiçbir şey yoluna girmiyordu. Bir gün 1984 yılında, berbat bir moralle eve geldi, bir koltuğa çöktü ve televizyonu açtı.

Orada gördüğü şey, tüm sıkıntılarını bir anda unutturdu. Gördükleri, hem kendi yaşamını, hem de milyonlarca insanın yaşamını değiştirdi.

Band Aid (Takım Yardımı)

O akşam, Bob Geldof'un televizyonda gördüğü şey kıtlıktı. Açlık yüzünden, derileri kemiklerine yapışmış insanları görmüştü. Bunlar, kafatasla-rındaki kocaman, umutsuz gözlerle çevrelerine bakan yaşayan iskeletlerdi. Bir anne, açlıktan ölmek üzere olan çocuğunu kollarında tutuyordu. Bir baba, çocuğunun bedeni olduğu belli olan

1984 Ekim'inde, kıtlığın ilk resimleri dünya yüzündeki TV'lerde gösterilmeye başlandı. Birleşmiş Milletler, buna, "İnsanların neden olduğu en büyük felaket," dediler.

sıkıca sarılmış bir çıkını ileriye doğru uzatmıştı. Muhabir, bu kadar korkunç bir şeyin gerçekleşmesine izin verildiği için, öfke ve üzüntüden zorlukla konuşabiliyordu.

Bir ya da iki aile bile bu duruma getirilmiş olsaydı, yine de inanılmaz olurdu. Ama iş, bu kadarla da kalmıyordu. On binlerce insan, kameraların gözü önünde, yani gözlerimizin önünde ölüyorlardı.

Avrupalı yardım kuruluşlarının bazıları oradaydı. Ama, ülkeye o kadar az yiyecek girmişti ki, bu açların içinden, daha sağlıklı görünen bir grup insanı ayırarak, yiyecekleri onlara vermişlerdi. Ölmek üzere olanlar, ötekilerin yiyişini seyrediyorlardı. Tozlu yollardan ve ölenlerin arasından geçen bir kamyon durdu ve hâlâ koşabilecek gücü olanlar, yiyecek bir şey bulma umuduyla koştular. Sırtına çocuğunu bağlamış bir adam hepsinin arkasından koşuyordu. Oraya ulaşabilme umudu azdı ama yükünü terk etmeyi

"İnsanlar bu kıtlık resimlerine umutsuzca baktılar ve erişilemeyecek bir manzara karşısında duyulan güçsüzlüğü hissettiler. "Ve o sırada Geldof geldi ve: "Parayı hemen verin," dedi ve yapılacak bir şey olduğunu gördük. "...Geldof, yalnızca açlıktan ölmek üzere olanlara yardım etmedi, aynı zamanda yoksul ülkeleri, dünya sahnesine ve gündemine getirdi."

Mary Kenny
Londra'nın "Daily Mail" gazetesi,
24 Mayıs 1986

düşünmüyordu.

Bob ve onun gibi varlıklı ülkelerin, rahat odalarında oturmuş, birkaç adım ötedeki yiyecek ve içeceklere ulaşabilme olanaklarına sahip milyonlarca insan, gördükleri karşısında dehşete düşerek televizyonu izliyorlardı.

Bob, o gece uyuyamadı. O bir demet kuru dalı andıran adamın koşuşu; kollarında bebeğini tutan anne, kocaman kara gözlü, bir deri bir kemik kalmış çocuklar, tekrar tekrar gözlerinin önünden geçiyordu.

Ne yapabilirdi? Para gönderebilirdi, evet. Ama daha ne yapmalıydı?

Bob Geldof'ta, bir politikacının gücü ya da milyarderin parası yoktu. O, bir pop şarkıcısıydı. Bir pop şarkıcısı ne yapabilir ki!

Bir plak yapıp gelirini Habeşistan'a yollayabilirdi. Ne var ki, Kent Fareleri zor bir dönem geçiriyorlardı ve en iyi pop şarkıları listesinden çıkarılmışlardı. Onların yapacağı bir plak iyi gelir getirmeyebilirdi. Artık kendi para sorunlarını tümüyle unutmuştu: Bizim yoksulluk dediğimiz şey, bu insanlar için lüks olabilirdi ve Bob, onlar için bir şeyler yapmaya kararlıydı.

Yıldızların yapacağı bir plak nasıl olurdu?

Derken aklına bir fikir geldi. *Kent Fareleri*nin plağı satmazsa, ünlü isimlerin bir arada çıkaracağı bir plak satabilirdi. *Ultravox*'daki Midge Ure, iyi arkadaşıydı. Ona telefon ederek konuştu ve Midge, hemen katılacağını söyledi.

Bob, *Sting*'e telefon etti ve Noel'den önce, Habeşistan'a yardım için, müşterek bir plak yapmayı düşündüğünü anlattı. Yardım etmek ister miydi?

Elbette katılırdı.

Bob şaşırmıştı. Bu kişiler, her an aranan, istenen ünlülerdi ve hepsi yardıma hazırdı. Belki de, onlardan biri olduğu için, ona katılıyorlardı.

Duran Duran grubunun Simon'ıyla konuştu: Evet, o da katılacaktı.

Karşıda: Bob, böyle açlıktan perişan olmuş çocukları gördükten sonra, insanların başının etini yemekten ve onları yardıma zorlamaktan hiç çekinmedi. Onlara öyle dil döküyordu ki, sonunda yardım etmeye razı oluyorlardı. Daha sonraları Bob, "Belki de öfkem bana bunun için verilmişti," demişti. Ödülünü, plağının İngiltere'de, o güne dek en çok satılan plak haline gelmesiyle aldı. Ve asıl önemlisi, Habeşisan'daki açları kurtarmak için, 7 milyon sterlin (10 milyon dolar) topladı.

Spandou Ballet'den Gary Kemp'i aradı. İki haftalık turne için Japonya'ya gitmek üzereydiler ama proje geciktirilirse, mutlaka katılırlardı.

İşte sorun buydu. Bu insanlar, aylar önce ayarlanmış turnelere çıkmak zorundaydılar. O tek günde nasıl bir araya geleceklerdi?

Şaşırtıcı şekilde, her şey rayına oturmaya başladı. Bir yandan da genişliyordu. Bu yalnızca bir plak olmayacaktı. Toplu bir çalışmaydı ve daha birçok ünlü isim gerekliydi.

Bob, bir takside giderken, defterine, bir şarkının sözlerini yazmıştı: "Do They Know It's Christmas?" (Bugün Noel olduğunu biliyorlar mı?)

Bob artık bu coşkuya kendisini kaptırmıştı. Telefonlara gömülüp, *Boy George, Frankie Goes to Hollywood, Style Council* ve *Human League*'e telefonlar açtı. İnsanlar çok cömert davranıyorlardı. Plak şirketi, imalatçılar, matbaacılar, ressamlar, paket şirketleri, hepsi yardım vaat ediyordu. Ama işler büyüdükçe, iyi bir organizasyon yapma gereği ortaya çıkıyordu.

"Geldof'a, görevin büyüklüğü ve zorluğu, başarının çapı konusunda yapılan eleştiriler, Geldof için önem taşımıyordu. Ya plak can sıkıcı olursa? "Ne önemi var?" diyordu Geldof. İnsanların esnemesine bile yol açabilirdi ama önemli olan onu satın almaktı. Geldof'un yaptığı gibi, Habeşistan'daki katlıkla, Nazi katliamını aynı şekilde değerlendirmek biraz abartılı bir yorumdur. Afrika'da, daha da fazla insan ölebilir ama ölmeyecektir. Yardıma gidilecektir."

Michael Elliott
"Cosmopolitan", Haziran 1985

Çok büyük çapta olabilir

McCartney ve Bowie konsere yetişemeyeceklerdi ama kayıt göndereceklerdi. Sonunda çalışma gerçekleşti. Her şey çok iyiydi.

Bir tarih saptanmıştı. 25 Kasım 1984, Pazar günü.

Bir gazete, haberi baş sayfada vermeyi reddetti. O gün, baş sayfa, Galler Prensesi'nin başının arkadan görünüşüyle doldurulmuştu. Bob çılgına döndü! Bu plak, milyonlarca insanı ölümden kurtaracak parayı sağlamaya çalışırken, bu gazete, baş sayfasını bir prensesin kafasıyla nasıl doldurabiliyordu? Gazetenin sahibiyle görüştü ve baş sayfayı elde etti.

Bir ders öğrenmişti. Her zaman işi, tepeden hallet. *Phil Collins, Paul Weller, Sting* ve *Duran Duran*'dan John Taylor; isimler yağmur gibi yağıyordu. Bob, gece ve gündüz, hiç durmadan çalışıyordu. Organizasyonu oluşturmak korkunç bir işti. Başlarken, bu kadar zor olacağını hiç düşünmemişti.

Pazar günü, şarkıcıların gelip gelmeyeceğinden hâlâ emin değildi. Stüdyoya gitti. Ve endişe içinde beklemeye başladı. Derken birer birer gelmeye başladılar. Hepsi. İngiliz pop endüstrisinin tüm yıldızları. Yalnızca Boy George gelmemişti, çünkü o Amerika'daydı.

Bob, onu New York'tan aradı.

Boy George, sözünde durmaya kararlıydı. Bir sonraki Concorde uçağını yakaladı ve zamanında yetişti.

Plağın miksajını, ertesi sabah 7'de bitirdiler. Çok yorulmuşlardı ama mutluydular. Bob, plağı hemen BBC'ye götürdü ve çalmalarını istedi. BBC yetkilileri ona sempatiyle yaklaştılar ve plağı sürekli olarak çalmayı kabul ettiler.

BBC ayrıca Bob'u programa çıkararak plağı dinleyicilere tanıtmasına da izin verdi. Bob, herkesin, pop müziğini sevseler de sevmeseler de bu plaktan satın almalarını ve Noel armağanı olarak sevdiklerine vermelerini istedi. BBC televizyonu, gösteriyi beş dakika geciktirdi, böylece *Do They Know It's Christmas?* adlı şarkı, haberlerle gösteri arasına yerleşmiş oldu. O hafta, İngiltere'deki bir numaralı plak Jim Diamond'ın plağıydı. Onunla konuşulduğu zaman, şöyle demişti: "Bir numarada olmaktan çok mutluyum ama insanların benim plağımı değil, Band Aid'in plağını satın almalarını istiyorum."

Bob şaşırmıştı - adam, Habeşistan'a yardım gitmesi için, kendi plağını geri plana itiyordu.

Plağın, her gün 320.000 adet kopyası çıkartılıyordu, yine de yetiştirilemiyordu.

Amerika Birleşik Devletleri'nde, birinci sıradaki plaktan %400 oranında fazla satıyordu. İlk iki haftada, bir buçuk milyon satmıştı.

İngiltere'deyse, Kraliçe'nin Noel günü konuşmasından önce, *Top of the Pops* programında, *Do They Know It's Christmas?* şarkısı çalındı.

Afrika'ya yardım için plak yapma düşüncesi, Bob'ın tahminlerinin çok üstünde bir başarıyla gerçekleşmişti. 1985 Ocak ayına kadar, plak

Başka bir ödül: Bob Geldof ve Midge Ure, Takım Yardımı plağındaki "Do They Know It's Christmas?" şarkısıyla, İvor Novello Ödülü'nü aldılar.

sayesinde 5.000.000 sterlin toplanmıştı. Ortalama insan, açlık çekenlere yardım etme olanağını elde etmişti. Her şeye rağmen bazı kişiler, bunu, Bob'ın kendi mesleğinde yükselmeyi sağlamak için gerçekleştirdiği bir hüner olarak değerlendiriyorlardı. Ulusal basın bu kanıda değildi; Bob'ı devam etmeye, Afrika'ya giderek gözleriyle görmeye özendirdiler. Daha önce düşünmediği bir şeydi. Bu büyük bir serüvendi ve olayların gazetelerde yer alacak bir öyküye sıkıştırılmasını reddetti.

Sonunda gitmeye karar verdi ama aç çocuklarla resimlerinin çekilmesini ve duygusal sahnelere yol açılmasını istemiyordu. 6 Ocak 1985'te, Habeşistan'ın başkenti, Addis Ababa'ya uçtu.

Habeşistan

Uçaktan iner inmez Bob, sorunun yalnızca açlık, hastalık ya da yersiz kalmış insanlar olmadığını gördü. Sorun daha derinlerdeydi. Beslenme kampları, gerçek sorunun görünmesini engelliyordu. Para yanlış yere harcanıyordu. İnsanlar kullanılıyordu.

Ondan çok daha uzun süre ölümler, hastalıklar ve yoksulluklarla uğraşmış, ayağına eski sandaletler giymiş, buruşuk küçük bir kadına götürdüler onu: Kalküta'nın Teresa Ana'sıydı bu. Çok küçük ve çok kararlıydı. TV kameraları önünde, Habeşistan Yardım Komisyonu başkanına, gördüğü eski sarayları, öksüzler yurdu olarak kullanıp kullanamayacağını sordu.

1985 yılında, Bob Geldof, Afrika'nın kuraklık ve kıtlıktan en fazla etkilenmiş altı ülkesini dolaştı. Hükümetlerle, yardım kuruluşlarıyla ve insanlarla konuştu. Yardım çalışmalarını izledi ve Band Aid paralarının nasıl kullanılması konusunda tartıştı. Bu yolculuğa, "Öfkemi odaklama yolculuğu" adını verdi.

"Öksüzler için size bir yer bulacağımızdan eminim," dedi adam.

"İki öksüzler yurdu istiyorum," diye atıldı Teresa Ana.

Adam, biraz yorgun yanıtladı: "Peki, iki öksüzler yurdu."

Bob, bu küçük kadını şaşkınlık içinde izliyordu. Bu kadın, işleri yaptırmakta başarılı olabiliyordu. Ayrılırken Teresa Ana, elini uzatıp şöyle dedi: "Şunu unutma. Ben senin yapamayacağın bir şeyi yapabilirim; sen, benim yapamayacağımı yaparsın. Ama ikimiz de görevimizi yapmak zorundayız."

Gördüğü her şey, Bob'ı dehşete düşürüyordu. Haber kamerasının gösterdiğinden çok daha kötüydü durum. Kameralar sıcağı, sinekleri, kokuyu ve hastalıkları gösteremezdi.

Bir çocuk, her şeyi anlatıyordu. İki yaşlarında kadardı ama dört aylık bir bebeğin bedenine sahipti. Gözleri toz ve sineklerle kaplıydı. Tek giyeceği bir örtü parçasıydı. Kuru tohum yemişti ve iç organları tahrip olmuştu. Yaşamı ishalle akıp gidiyordu.

Çektiği acı yüzünden ağlıyordu. Yaşama şansı hiç yok gibiydi. Bu çocuk, Bob'ın, İngiltere'de, güvenlikteki, mutlu, sağlıklı ve karnı tok küçük kızıyla aynı yaştaydı.

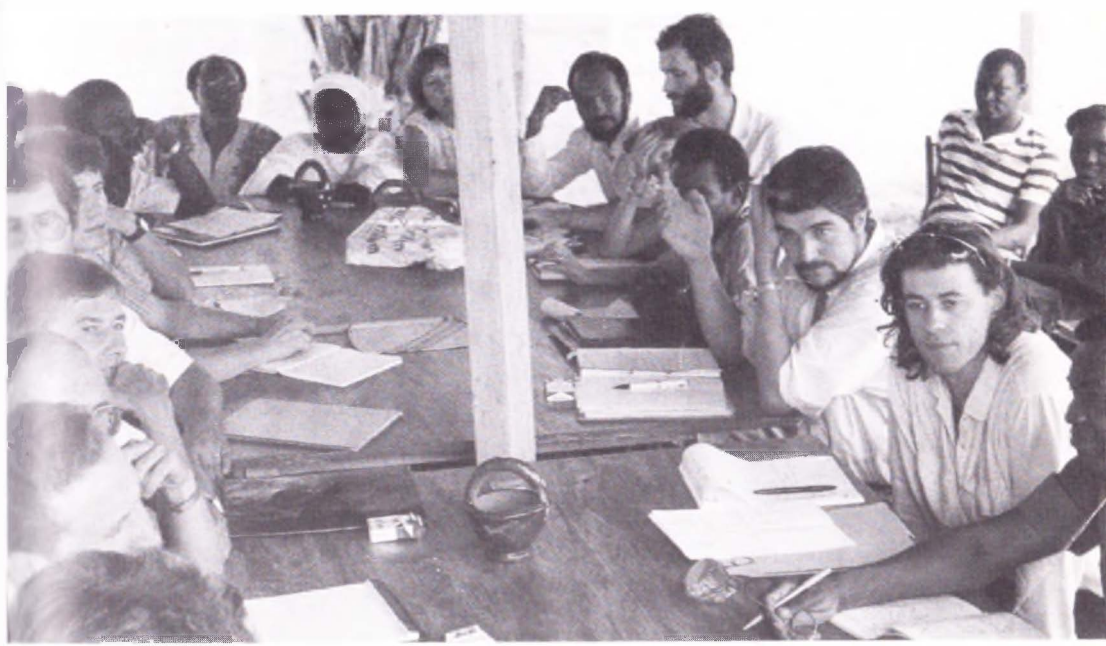
Bob, önemli kişileri görmeye gitti. İnsanlar, burada çok dikkatli davranmak zorundaydılar, çünkü yabancı bir hükümetle karşı karşıyaydılar. Sözcükleri çok dikkatli kullanmaları gerekliydi. Bob, bu kurala uymadı.

Bir devlet yetkilisi, kibar, iyi hazırlanmış bir söyleve başladı. Geldof, onu susturdu ve ukalaca saçmalıklar etmemesini söyledi. Konuya gelmesini, yapılması gerekenden söz etmesini ve hükümetinin önerdiği işbirliği hakkında açıklama yapmasını istedi. Adam, sorulardan kaçınıyordu - ama Geldof, hiç kimsenin hiçbir şeyden kaçmasına izin vermezdi. Masayı yumrukladı.

Arkasında bir dizi şaşkın politikacı bırakarak Sudan'a uçtu. On binlerce insan kamplarda, yiyeceksiz, susuz ve ilaçsız ölmekteydi ama yetkililer, her şeyin denetim altında olduğundan söz

Karşıda: 1985 yılının ilk aylarında Avrupa, ***iki milyon ton yiyecek fazlasını ziyan etmek için,*** *265 milyon sterlin (375 milyon dolar) harcadı. Live Aid (Canlı Yardım) organizasyonuyla çok meşgul olmasına rağmen, Bob Geldof, fotoğrafta görülen çocuk gibi açlık çeken çocuklar için öyle çok üzülüyordu ki, birçok yardım çalışanı, politikacı ve yerel uzmanlarla görüşmeler yaptı. Band Aid paralarının doğru harcanması için onları zorlamak amacını güdüyordu.*

Karşıda: Bob, hızlı Afrika turundan sonra bir ara veriyor. Gittiği her yerde çevresine insanlar toplanıyordu ve bundan hiç memnun değildi. "Buna Prens Charles sendromu" diyordu.

ediyorlardı.

Gündüzleri güneş kavuruyor, geceleri soğuk donduruyordu. Kampın deposunda, 15 çuval un vardı ve doyurulacak 27.000 kişi.

Bob, Sudan'da daha milyonlarca kişinin açlıktan öleceğini görmüştü. Oysa Band Aid, Habeşistan için yapılmıştı. Daha fazlasını yapmak zorundaydı. Daha fazla, çok daha fazla.

Londra'ya döndüğünde, mesleğine yeniden başlamayı düşündü ama konuşmalar yapması, TV sohbet programlarına çıkması için, bir yığın insan peşinden koşuyordu.

Teresa Ana, Bob Geldof'a "Ben senin yapamayacağın bir şeyi yapabilirim, sen benim yapamayacağımı yaparsın. Ama ikimiz de, görevimizi yapmak zorundayız," demişti.

ABD'de, Amerikalı pop yıldızları, İngiltere'dekinden daha profesyonel biçimde, yani Hollywood'a uygun, daha zarif bir biçimde, kendi yardım plaklarını hazırlıyorlardı. Bob'ın da onlara katılmasını istemişlerdi ve Bob, uçakla gidip, *We are the World* (Biz Dünyayız) şarkısına katıldı. Bir

zamanlar onun ilahları olan yıldızlarla birlikte Afrika için çalışıyorlardı.

İngiltere'deki plak yapıldığı sırada, acıkanlar için, yakındaki bir dükkandan, kahve ve sandviç getirtmişlerdi. ABD'de ise, "şov dünyası" partisi yapılıyordu. Bob, stüdyoya kaçarak gerçeğe dönmeye çalıştı: Ücretsiz çalışan müzisyenlerin arasına. Bob Dylan, Michael Jackson, Diana Ross, Paul Simon, Dionne Warwick, Stevie Wonder, Tina Turner, Ray Charles, Bruce Sprinsteen gibilerinin arasına...

Tüm pırıltıya, aşırı harcamaya ve değersiz bir yığın insanın gösteriş merakına karşın, şarkıcılar işlerini, Londra'daki meslektaşları gibi karşılıksız sürdürüyorlardı.

Bob'ın kafasında bir düşünce oluşmaya başladı. Band Aid... İngiliz ve Amerikan plakları...Niçin bir konser olmasın? Büyük bir konser...Şimdiye dek yapılmış en büyük konser. İngiltere, Amerika ve tüm *dünya*'nın - Afrika'ya yardım için katılacağı bir konser.

Live Aid (Canlı Yardım).

Düşünce doğuyor

"ABD Afrika için" çalışması bitince, Bob Geldof bir konuşma yaptı. Amerikalı pop gruplarının, Afrika için bir konserde, kendisine katılmalarını istedi. Düşünce kafasında oluşmuştu bile.

Yıldızlara, Band Aid'in sekiz milyon sterlin, hemen hemen on beş milyon dolar elde ettiğini, bunun büyük bir para gibi göründüğünü, ama bu paranın açlık çeken yirmi iki milyon insanı yalnızca iki hafta doyurabileceğini anlattı. Bu yeterli değildi. Daha büyük çapta bir şey yapmak gerekiyordu.

Fransa, Avusturya, Almanya başta olmak üzere, dünyanın yirmi beş ülkesinde, *Do They Know It's Christmas?* ve *We are the World* (Biz Dünyayız) adlı plaklar, Afrika'ya para toplamak için satılıyordu. Ama şov dünyasında, insanların coşku ve ilgilerinin kısa zamanda sönebileceğini iyi biliyordu. Bu satışları, en kısa zamanda, daha da ilginç bir gösteriyle desteklemek yararlı olacaktı: Bir pop konseri, dünyanın şimdiye kadar gördüğü tüm konserlerden büyük ve iyi bir konser. Amerika ile İngiltere'yi dünyaya bağlayacak bir konser.

Notlar almaya başladı - ve dostlarıyla bu konuda görüşmeler yaptı. Hepsi, "Müthiş!", "Harika!" diyorlardı ama bu kadar büyük ve hayal edilmesi bile güç bir projeyi gerçekleştirmeye kalkışmak için deli olmak gerektiğini söylüyorlardı. Ne kadar büyük bir işe kalkıştığını anladıktan sonra, cesareti kırılarak bu çılgın projeden vazgeçeceğini sanmışlardı belki de. Oysa, onu daha iyi tanımaları gerekirdi.

Kimse, yardım etmek için elini uzatmayınca Bob, eski düşüncesine geri döndü: "Bir şeyin yapılmasını istiyorsan, kendin yap."

Nasıl başlamalıydı? Düşünmeye başladı. Dünya yüzündeki grupların menajerleri, turneler ayarlar ve bundan belli bir yüzde alırlardı. Hepsine uyacak bir tarih. Amerika'da, İngiltere'de, Almanya'da, Hollanda'da, Fransa'da, Japonya'da, binlerce izleyiciyi ve basın mensubunu alacak kadar büyük stadyumlar. Televizyon ve radyo haberleri. Basın. Müzisyenlerin ulaşımı. Yiyecek, içecek getirtilmesi. Reklamlar. Daha fazla para getirecek anı eşyaları. Bağışlar için özel telefonlar. Ve en zor iş, teknik donanımın nakli konusu. Dünya yüzündeki saat farklılıkları. Dünya ülkelerini birbirine bağlayacak olan uydu bağlantısı. Bunların hangisinden başlamalıydı? Hele de para yoksa...

Live Aid çalışmaları

Bob, Londra'nın, en büyük organizasyon kuruluşu olan Wembley'i aradı. Sekreter umutlu konuşmuştu. Bu Bob için yeterliydi. Kurucusu Harvey Goldsmith'i kendi yanına çekti ve seyirci toplayacağını umut ettiği tüm grupları aramaya başladı. Bu kez ilgi, Band Aid'e gösterilen ilgiden de fazlaydı. Bob Geldof kendisi bile şaşırmıştı. Büyük gruplar, randevularını iptal etmeyi düşünüyorlar, dünyanın neresinde olurlarsa

"...okul entellektüelleri, dünya politikalarının incelikleri ve bağış paraları bittiği zaman neler olacağını tartışıp dururken, Geldof, günde yirmi saat telefon başında, bir sonra ölecek kişinin yaşamını kurtarmak için, en iyi ve hızlı organizasyonu yapmaya çalışıyordu."

Barry McIlheney
"Melody Maker,"
21 Aralık 1985

olsunlar, o tarihte geleceklerini söylüyorlardı. Ve kesinlikle ücret talep etmiyorlardı.

Telefon ücretleri giderek yükseldi, çünkü Avustralya'ya, Amerika'ya, İspanya'ya, Kanada'ya, Japonya'ya, İtalya'ya telefon ederek, oradaki grupların onaylarını almaya çalışıyordu.

BBC'nin, on yedi saat durmadan onlarla ilgili yayın yapmalarını açıkça istedi. Bunun çok mantıklı bir istek olduğunu düşünüyordu.

4 Kanal, bir konser için, tüm günün programını iptal edemeyeceklerini söylediler. Bu onlara, bir milyon sterline mal olurdu. Bob bunu düşünmemişti.

Amerika'ya telefon açarak, Bill Graham'in de bu konuyla ilgilenmesini istedi. Düşünceleri, coşku ama panikle karşılanıyordu.

Katılacak grupların sayısı giderek artıyordu ama hâlâ Londra'nın Wembley stadyumundan kesin yanıt alamamıştı. Kira olarak 150.000 sterlin istemişler, sonra 100.000'e inmişlerdi ama bu ücret bile Bob için çok fazlaydı.

Avustralya, bu konuda yardımcı olmak istedi ama bu kez başka teknik zorluklar ortaya çıktı.

Zaman geçiyordu. Bob bile artık sabırsızlanmaya başlamıştı. Konser hazırlıkları ilerlemişti.

Status Qou grubu, yalnızca bu büyük olay için yeniden bir araya geleceklerini bildirdiler. Bob'ın ağzı açık kaldı. *U2* grubu da katılmaya kararlıydı. Mick Jagger da kabul etmişti.

Bob, aynı anda her yere yetişmeye çalışıyordu. Bu işe karışan herkes çok hızlı çalışmak zorundaydı.

Sonunda, hayır sözcüğünü kabul etmeyen ve hep yukarılardan işini gördürmeyi seçen Bob'ın becerisi işi çözdü. Hava yollarını arayarak, şarkıcıları bedava naklettirmeyi sağladı. Avrupa Radyolar Birliği'ni yakaladı. Dil dökerek, kabadayılık ederek kandırdı.

İşler yoluna girmeye başlamıştı. Bu işin gerçekleşmeyeceğini düşünen yöneticiler bile inanmaya başladılar.

Bu arada Amerika, büyük sorunlar yaşıyordu. Oradaki Live Aid yöneticisi, pazarlıklar, tutulmayan sözler ve yerine getirilmeyen randevular, istekler ve geri çevrilmeler yüzünden deliye dönmüştü.

Amerikalı grupların ve menajerlerinin bir kısmı engeller çıkarıyordu. Gerçekleşeceğinden emin olmadıkları bir konser için, şimdiden anlaşmalarını ertelemeyi reddediyorlardı.

Bazı şarkıcılar super star muamelesi istiyorlardı. Kimileri, eski imajını yitireceğinden ürküyordu. Kimileriyse, para almadan çalışmak istemiyordu.

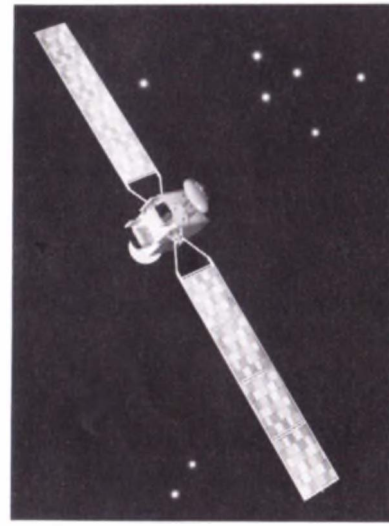
Bu arada, İngiltere'de güvenlik sorunu halledilmişti. Bob, Büyük Kent Polis Komiserliği'yle konuşarak, bedava yardım isteğini bildirmişti ve olumlu yanıt almıştı. Böylece, 15.000 sterlin tasarruf edilmiş oluyordu.

Bir yiyecek, içecek dağıtım şirketi, özel olanaklar tanınırsa, kârlarının %10'undan vazgeçebileceklerini söylemişti. Bob, bayağı kaba davrandı. Live Aid'e kârlarının tümünü bırakmazlarsa, seyircilere, sandviçlerini yanlarında getirmelerini, büfeleri ve satıcıları boykot etmelerini söyleyeceğini bildirdi.

İngiliz Telecom Şirketi, bağış kabul etmek için yirmi telefon önerdi. Bob, "Binlerce istiyorum," dedi.

Yapılacak çok şey ama az zaman vardı. Amerika'daki, kendini beğenmiş gruplara, açgözlü menajerlere, yalnızca en büyük isimleri göstermek heveslisi olan televizyon kanallarına rağmen, işler her gün biraz daha yoluna giriyordu. Bazı gruplar, Philadelphia Konseri'nde bulunmak için, saatler boyu provalar yaparak kendilerini bitirircesine çalışıyorlar, yol paralarını ceplerinden ödüyorlar, önemli konserlerini iptal ediyorlardı. Bill Graham, sonunda, isteksiz Amerikan gruplarına, bu işin önemini anlatabilmişti. Bazı gruplar, katılmazlarsa utanç verici bir duruma düşeceklerine inanmışlardı. Giderek hepsi, Afrika'daki durumun önemini kavramaya başladı.

Madonna, Joan Baez, Judas Priest gibi isimler duyuluyordu. Liste uzuyordu ama bu arada şaşırtıcı şeyler de oluyordu. Bob, *Siyah Ses* gazetesinin, zencilerin anavatanı olan Afrika için büyük destek vereceğini umuyordu. Oysa, gazete yeterince siyah grubun katılmadığını ve bu konserin ırkçı bir konser olduğunu iddia etti.

Los Angeles'teki olimpiyatları düzenleyen şirket, televizyonun hazırlanması konusunu ele aldı. Konserin, dünyanın her yerinden izlenebilmesi için, on altı uydu hazırlandı.

Tanınmış televizyon sunucusu Paula Yates, Live Aid için çalışan kocası Bob'ı hem mali, hem de duygusal açıdan destekledi. Bob ile Paula, 1977 yılından beri bir arada yaşıyorlardı ve Temmuz 1986'da evlenmişlerdi.

Bob, kulaklarına inanamadı. Ünlü fotoğrafçı David Bailey, Afrika'daki durumu belgelemek ve böylece, dünyanın ilgisini oraya çekebilmek için, cebinden para ödemişti. *Siyah Ses* gazetesi, yoksullara harcanması gereken paranın orada harcandığını öne sürerek Bailey'i suçlamıştı.

Başkan Reagan, İngiltere Başbakan'ı Margaret Thatcher bir mesaj gönderirse, kendisinin de göndereceğini söylemişti. Thatcher göndermek istememişti. Çeşitli gerilemeler oldu. Yalnızca Luther Yardımına katılacaklarını söyleyen Danimarka televizyonu, buna katılmayacaklarını bildirdi. Fransız televizyonu ise, "Pop müziğinin Fransız olmadığına" karar verdi ve ilgilenmedi.

Amerikan televizyonunu ayarlamaya çalışan Mike Mitchell, sonunda perişan olmuştu. Çok fazla çalışmıştı ve şimdi ABC televizyonu, kabul edilemeyecek taleplerle geliyordu. Her şey çökebilirmiş gibi görünmeye başladı.

Almanlar, bunun bir Alman organizasyonu olmaması nedeniyle parasal katkıda bulunmayacaklarını bildirdiler.

Malezya televizyonu, topladıkları parayı kendi halkı için saklayıp saklayamayacaklarını sordular. Bob, "Elbette," dedi. Sonuçta onların ülkesi de yoksul bir ülkeydi.

Bu arapsaçı çözülecek gibi görülmüyordu. Geldof, Paris'ten New York'a, oradan Londra'ya geçti. Ardından Newcastle'a, Philadelphia'ya ve New York'a, sonra yine Londra'ya. Başı dönmüştü, yorulmuştu ve çok endişeliydi. Büyük destekler görüyor ama aynı zamanda büyük kösteklerle de karşılaşıyordu.

Amerikalılar harika işler yapabiliyorlardı. CBC televizyonu, aç bir çocuğun,ayakları üzerine kalkmaya çalıştıkça düşüşünü, yine de yılmadan kalkmaya çabalayışını gösteren bir kısa film göstermişti. Bu filmi, *Cars*'ın "Drive" parçasının klibine koymuşlardı. Bu klip, Bob'ın söylemek istediği her şeyi söylüyordu ve Bob, bu parçanın konserde gösterilmesini istedi.

İşler iyiye gitmeye başladı. Galler Prensi ve Prensesi, konsere geleceklerini söylediler. Bu Kraliyet'in onayı demekti.

Bruce Springsteen, Philadelphia'da sahneye çıkacaktı ama yetişemeyeceği anlaşılınca herkes çok üzüldü. Bu bir hayal kırıklığına yol açtı. Springsteen, bunu Wembley Stadyumu'nda sahneye çıkarak telafi edeceğini söyledi.

Bob'ın sırtı korkunç ağrıyordu. Çok yolculuk yapmış, az uyumuştu. Ve birden konser günü geldi.

"Herkes Geldof'un, fazla yüksekten ve sevimsiz davrandığı, terbiye ve incelik sınırlarını aştığı, bir aile gazetesinde çıkması hoş olmayacak sözlerle konuştuğu, sabırsızca davranarak insanlarla ilişkisini ters bir şekilde idare ettiği konusunda hemfikir...Yine de, bu adam, en saygıdeğer yardım kuruluşlarının elde edebilecekleri güveni sağladı. İnsanlar, normal olarak, yolda otostop yapan ve Bob Geldof'a benzeyen birinin yanından geçip giderlerdi... şimdi gözyaşları içinde koşturup Geldof'un avucuna para dolduruyorlar."

Nathan Aaseng, "Bob Geldof" biyografisinden.

Prens Charles ve Prenses Diana, Wembley'deki Kraliyet locasında Bob Geldof ile görülüyor. 169 ülkeden insanlar, Live Aid Konseri'ni izliyorlardı. Radyo dinleyicileri arasında, Afrika'dan da birçok insan vardı. Dünyanın mesajı onlara yüksek ve net bir sesle ulaştı.

Live Aid. Önemli Gün

13 Temmuz 1985 sabahı çok güzeldi. Rus televizyonu dahil olmak üzere, Dünya televizyonlarının %85'i, Live Aid Konseri'ne ayarlanmıştı: İki milyar insan programı izleyecekti. Dünyanın o güne değin izlediği en büyük konser olacaktı. *Time Dergisi*'ne göre, bu ikiz konserler 4 milyon dolara malolmuştu ve bunun içinde, bedava yardımlar ve ücret almayan şarkıcılar vardı. Bilet satışları 7 milyon dolar getirecekti ve 7 milyon daha, radyo ve televizyonlardan gelecekti. Daha ilk şarkı söylenmeden, konser olağanüstü para getirmeye başladı.

Ama bu konseri, diller dökerek, kavgalar ederek planlayan ve gerçekleştiren adam, büyük sırt ağrıları içindeydi. Sabahın erken saatlerine dek uyanık kalmıştı. Aklı, binlerce şeyle doluydu ve hiçbir hata yapılmamasını istiyordu. Wembley'e gitmek üzere yola çıktı.

Kalabalıklar, stadyuma doğru akıyorlardı; onun geldiğini görenler, iyi şanslar dilediler. Gecenin endişeleri, giderek artan umutla birlikte yok oluyordu. Müziğin ilk notalarından önce bile hava coşku doluydu ve herkesi tek amaçta birleştiren bir duyguydu bu.

Kuliste her şey karmakarışık görülüyordu. Bob, bunun gerçek olmayan bir görüntü olduğunu söylüyordu kendi kendine. Aslında herkes, ne yapacağını iyi biliyordu. En azından böyle olduğunu umuyordu. Çalışanların bir kısmı iki gündür uyumuyordu. Yapacak o kadar çok iş ve o kadar az

zaman vardı ki!

Stadyum tıkabasa dolmuştu. Paula ile iki yaşındaki kızı Fifi ve oğluyla çok gurur duyan babası da oradaydı.

Galler Prensi ve Prenses'i geldiler. Fifi, Prenses Diana'ya bir buket çiçek armağan etti. Prenses teşekkür ederek, elindeki somon füme konmuş sandvici Fifi'ye uzattı.

Blackrock Koleji'nin belalısı, yol tamircisi, mezbaha çalışanı, gazete sütunu yazarı ve *Gece Eşkiyaları* şarkıcısı olan Bob, Charles ve Diana ile birlikte oturmak üzere Kraliyet locasının merdivenlerini tırmandı: Tüm gökyüzünü doldurur gibi görünen coşku çığlıkları içinde ortaya çıktı. Kraliyet mensupları bile bu coşkulu karşılayışa şaşırmışlardı. Bir konser değildi sanki. Dostların, muazzam bir toplantıda bir araya gelişi gibiydi.

God Save the Queen'den sonra, *Rocking All Over the World* ile konser başladı.

Aylardır süren çalışma, uykusuz geceler, tartışmalar, pazarlıklar ve hayal kırıklıkları artık bitmişti. Sonunda gerçekleşmişti - kimsenin gerçekleşeceğini sanmadığı olay başlamıştı. Muazzam seyirci kalabalığı müzikle coşmuştu. *Status Quo* ve *Style Council* görevlerini yapmışlardı: Şimdi sıra *Kent Fareleri*'ndeydi. Bob, kalabalık içinden geçerek sahneye çıktı. Müzik başladı ve *"I don't like Mondays"* adlı şarkılarına başladıkları sırada sırtındaki ağrının yok olduğunu hissetti. Daha sonra, seyircilere hitab etti. Bu konuşma ona çok uzun gibi gelmişti.

"Bu yaşamımın en güzel günlerinden biri," dedi. Fifi çok güzel zaman geçiriyordu. Prens Charles'ın kulağına şarkılar söylüyordu.

Kent Fareleri şarkılarını bitirdikten sonra, bir başka grup sahneye çıktı. *Adam Ant*. Sahnede herkese eşit zaman ayrılmıştı. Hiçbir grup bu süreyi aşmadı. Kimse, bir dakika fazla televizyonda görünme numaralarına yatmadı. Her gruba ayrılmış bir oda vardı ve hangi saatte oradan çıkacakları, asılı tahtada belirlenmişti. Kimse umursamaz davranmadı. Bugün, yıldız kaprisleri yapılacak zaman değildi.

Elton John

Londra Finali: "Çevreme bakıyorum, kadın ve erkeklerin gözlerinden yaşlar aktığını görüyorum. Basmakalıp bir şey gibi geliyor kulağa, değil mi?... Ama öyle değildi."

Bob Geldof

David Bowie ile Paul McCartney, Londra finalinde şarkı söylediler. Bowie, şarkılarından birini Habeşistan için videoya çekilmesine izin verdi; o dakikalarda, günün öteki saatlerinde olduğundan fazla para geldi. Paul, "Let It Be" şarkısını söylerken, mikrofonda bir bozukluk oldu ama kalabalıklar onun yerine şarkıyı bitirdi.

Londra Wembley Stadyumu'ndaki 80.000 kişilik kalabalık.

Bob'ın işi hâlâ azalmamıştı. Yapması gereken çok şey vardı.

Amerika'dan gelen ilk izlenme oranını anlamak için televizyona baktığında, erkek arkadaşlarının omuzlarına çıkmış dans eden yarı çıplak kızları görünce dehşete düştü. Hemen telefona koştu. Bu konserin açlara yardım konseri olduğunu ve dünya çapında izlendiğini anımsattı. "Bu olayı izleyen birçok ülke, bu konuda bizden daha hassas ve biz buna dikkat etmek zorundayız," dedi. Çıplak kızlar bir anda yok oldular.

İrlanda'yı arayarak, kendi ülkesinde neler olup bittiğini anlamak istedi. Para çoktan akmaya başlamıştı. Heyecanlanarak bağış ofisine koştu ve İngiltere'nin bağışta, İrlanda'nın gerisinde kaldığını anladı. Oysa, İrlanda nüfusu, onların yirmide biri kadardı. Bu saçma görünüyordu. Bu konser para toplamak için yapılıyordu, insanları eğlendirmek için değil. Paralar neredeydi? Eğer bekledikleri para gelmezse, herkes ne kadar eğlenirse eğlensin, tüm konser büyük bir başarısızlığa dönüşürdü.

Herkes çok eğleniyordu. Melbourne,

*Philadelphia'daki JFK salonunda, 100.000 kişi, dünyada **1.5 milyar kişi** konseri izliyordu.*

Avustralya'dan INXS; Japonya'dan *Ultavox, Loudness, Spandau Ballet.*

İki saat geçmişti; Amerika'da, *Bennard Watson* ve *Joan Baez* söylemişti. Belki oradaki konser biraz daha farklıydı. Daha fazla şov, daha fazla konuşma. Ama seyirciler orada da çok coşkuluydu ve Afrika için para geliyordu.

Elvis Castello çıktı, ardından *Hooters* geldi. Viyana'dan *Opus* onu izledi. Sonra *Nick Kershaw* ve *Four Tops*. Lahey,

Hollanda... *B.B. King... Billy Ocean... Run DMC*... Belgrad'dan *Yu Rock Mission*.

Wembley'de, *Sade* çıkmıştı.

Philadelphia'da, Rick Springfield.

Sonra, Londra'da, günün en büyük bağışlarından birini yapan *Phil Collins* çıktı. Gösterisini bitirir bitirmez, Londra Heathrow Havaalanı'ndan helikoptere binerek, Philadelphia'ya uçmak üzere Concorde'a yetişmeye gitti. Concorde, Wembley üzerinden geçerken, insanlar ona el sallayıp bağırdılar.

Reo Speedwagon, Howard Jones - sonra

Live Aid, o güne dek yapılmış en karmaşık televizyon yayınıydı. Saatte, 190.000 telefon bağışı geliyordu.

Moskova'dan *Autograph* gelmişti. Büyük bir aşama.

Bob Geldof, koşturup duruyordu. Dinleyecek zamanı yoktu, yalnızca çıkanları izliyordu.

Brian Ferry; Crosby, Stills and Nash, sekiz yıldır ilk kez bir araya geliyorlardı. Almanya'dan Köln'den, *Udo Lindenberg* gelmişti. (Almanya sonunda katılmaya karar vermişti!) Bağlantılar sağlıklı işliyordu.

Judas Priest, Paul Young, Alison Moyet. Ve Wembley saatiyle beşte, Bob Geldof Amerika'ya, 'merhaba!' dedi.

İnanılmaz bir şeydi. Yanlış gidebilecek o kadar çok şey varken, dakikasına kadar saati tutturmuşlardı.

Herkes çok iyi zaman geçiriyordu. Para geliyordu ama yeterli değildi. Yeterliye yakın bile değildi.

İrlanda, Bob'm mihenk taşıydı ve bir milyon marktan fazla bağış toplamıştı; kadınlar nikah yüzüklerini parmaklarından çıkarıp Afrika'daki çocuklara veriyorlardı. Ama İngilizler, hâlâ çok gerilerdeydi ve Bob, buna deli oluyordu. Takdim işlerini unutup stüdyoya daldı. Takdimin canı cehenneme. Orada insanlar ölüyordu. Önündeki kalabalığa seslendi. Küfür ediyordu. "Yardımdan kaçanların canı cehenneme! Kim parasıyla tarihe yazı yazmak istiyor?" Ve sonra, "Buradaki telefonlar çalmıyor. Paranızı ödediyseniz, gidip yandaki komşunun kapısını çalın ve biraz para göndermelerini sağlayın," dedi.

İngiliz izleyiciler bu uyarıyla toparlandılar ve telefonlara koştular.

Bob, bir milyon sterlin toplamayı ummuştu. Günün sonunda, 4 milyon sterlin toplanmıştı. Hafta sonundaysa, bu rakam otuz milyona çıktı.

Bob'ın umduğu gibi, müzik para getirmişti. Önceden gördüğü gibi, CBC videosu, insanları uyandırmış ve bu kadar çaba ve coşkunun nedenini anımsatmıştı.

Ayakları üzerinde durmaya çalışan yalnız, umutsuz, aç ama yenilmemiş küçük çocuk, ne kadar ünlü olursa olsun, tüm şarkılardan, tüm gruplardan daha fazla şey söylemişti. Bu, Live Aid konseriydi.

Tüm bu çalışma para toplamak için yapılmıştı ve sonunda para akmıştı.

İrlanda'dan hâlâ yardım geliyordu. Tüm ülkelerden, hatta çok daha varlıklı ülkelerden bile daha fazla para bağışlamıştı. Dünyanın her yerinde, inanılmaz derecede cömert davrananlar vardı. Örneğin, bir milyon sterlinlik bir bağış almışlardı. Bağışlar giderek yükselmişti.

Harika bir akşamüzeriydi. Wembley Stadyumu'ndakiler *U2 ve Dire Straits* ile coşuyordu. Güneş parlıyordu ve *Queen* bir harikaydı. *Dancing in the Streets* videosu büyük ekranda gösteriliyordu. *Mick Jagger* ile *David Bowie*'nin büyüsü insanların başını döndürmüştü.

Simple Minds'dan sonra, büyük alkışlara yeniden çıkan Bowie, "Bunu her yıl yeniden yapalım!" dedi.

Altı yıl sonra yeniden bir araya gelen *The Who* grubu da milyonların önüne çıktı. Afrika, kişisel sorunların üstündeydi: *Elton John. Kiki Dee, Wham!*

Amerika onlara yetişiyordu. *Bryan Adams*; *The Beach Boys, George Thorogood; Bo Diddley; Albert Collins; The Pretenders; Santana and Pat Metheney; Ashford and Simpson with Teddy Pendergrass.*

Teddy Pendergrass, büyük alkışları hak etmişti. Harikulade güzel anlar vardır, o günkü şarkıları da böyle anlar yaratmıştı. Üç yıl önce, bir kaza sonucu tekerlekli sandalyeye bağlandığından beri ilk kez sahneye çıkıyordu. Bay Pendergrass "ırkçılıktan" söz etmiyordu. Yalnızca, açlık ve hastalık tehlikesi altındaki çocuklara yardım etmek istiyordu.

Madonna Philadelphia'da; *Mercury and May* Wembley'de sahneye çıkıyordu.

Şimdi de, *Paul McCartney*. Bob'a her şey bir düş gibi görünüyordu.

Ona göre *Beatles* başka dünyanın insanları gibiydi ve *McCartney* oraya gelmiş şarkı söylüyordu, çünkü çocuklara yardım etmek istiyordu ve Bob Geldof onu çağırdığı için gelmişti.

İngiltere'deki konser, sonlarına yaklaşmıştı ve Bob birden, bu kadar koşturma içinde, bir final şarkısı provası yapmayı akıl etmediklerini farketti. Hemen aceleyle *Do They Know It's Christmas*

Avustralya Eğlence Merkezi'ndeki Afrika'ya Yardım Konseri. Avustralyalılar Band Aid için 4 milyon dolar topladılar.

Mick Jagger ve Tina Turner

Lionel Richie

Ashford ile Simpson, Teddy Pendergrass ile birlikte. Teddy, üç yıl önce onu sakat bırakan kazadan sonra ilk kez sahneye, tekerlekli iskemlede çıkmıştı. Sesi, giderek güçleniyordu. Kalabalıktan coşkulu sesler yükseldikçe, gözlerinden yaşlar akıyordu.

Karşı üstte: Patti LaBelle.

Solda: Madonna

şarkısının kopyalarını kulisteki kalabalığa dağıttı.

O sırada ışıklar sönüverdi. Ünlü isimler karanlıkta şarkıyı prova etmeye çalıştılar.

Bu arada sahnede McCartney, *Let It Be*'yi söylüyordu. Elektrik kesildiği için mikrofondan sesi duyulmuyordu. Seyirciler aldırış etmediler. Şarkıyı hep birlikte söylediler.

Bob'ın sırtı artık öyle kötüleşmişti ki, ayakta zor duruyordu. Kuliste birkaç dakika uzandı. Ve uyudu.

Sarsılarak uyandırıldığını anımsıyor. Sahneye apar topar götürüldü. Orada Moyet, McCartney, Bowie, Towsend - ve Geldof vardı. Orada dikilirken, henüz uyanmadığını düşündü. O kalabalık, mutlu ve neşeli seyirci önünde, Blackrocklu çocuk, yaşamının kahramalarıyla yanyana duruyordu.

On saat süren en iyi pop müziği konserinden sonra, finale gelinmişti. Tüm yıldızlar sahnede duruyorlardı ve çoğunun gözlerinden yaşlar geliyordu. Bu gösteri dünyası değildi; bir grup yorgun insan, prova yapmadıkları bir şarkıyı hep birlikte ta yürekten duyarak söylüyorlardı. Hiç pişmanlık duyulmayacak bir gündü - ne küskünlük, ne öfke ne de rekabet vardı...anımsanacak bir gündü.

Büyük konserin İngiltere cephesi sona ermişti. Wembley'deki kalabalık yavaş yavaş eriyip dağıldı. Stadyumu, çöpler ve anılarla başbaşa bırakarak.

Kuliste, büyük yorgunluk ama rahatlama vardı. Tasarlanandan bir dakika geç bitmişti konser ve hiç de fena değildi!

Bob'ın sırtındaki ağrı artık gözardı edilecek gibi değildi. Bir doktor, rahatlaması için ona bir iğne yaptı. O ve Paula, Amerika konserinin son bölümünü seyretmek üzere, kendilerini Londra'ya götürecek olan arabaya koştular ama araba orada değildi.

O gece hiçbir şey için endişelenmeyeceklerdi; dışarıda tanıştıkları bir çiftin arabasına bindiler. Sokakta, yanlarından geçen insanlar, onları tanıyarak eski dostlarına seslenir gibi seslendiler. Herkes, yapılmaya değer bir şeyi yapmış olmanın verdiği o güzel duyguyu paylaşıyordu.

Tüm dünya - Japonya, Finlandiya, Rusya, Avusturya, Yugoslavya, İngiltere, Norveç, Hollanda, Avustralya, Amerika - bir arada şarkı söylemişti. Her şeye son derece ilgisiz görünen Almanya bile, güzel bir katılım sağlamıştı.

Philadelphia'da hâlâ hareket ve şarkılar sürüp gidiyordu. Bob ile Paula, sonunda konserin öteki kıtadaki uzantısını izleyebilecekleri Londra'daki gece klübüne ulaştılar.

Amerika'da, *Tom Petty, Keny Loggis, The Cars, Neil Young, The Power Station, The Thompson Twins, Eric Clapton* nefis bir konser vermişlerdi ve şimdi sıra *Phil Collins*'deydi. Geciken uçak yolculuğundan pek etkilenmemişti ama nasıl yetiştiğine kendisi de şaşmış gibiydi.

Her halde, yaşamının en ilginç konseriydi bu, çünkü Atlantik'in iki yakasındaki aynı konserde iki kez sahneye çıkıyordu.

Philadelphia'da, sahne arkasında daha değişik bir görünüm vardı. Londra'da, her şey gündelik bir olayı andırıyordu. Doğru dürüst güvenlik önlemi bile alınmamıştı. Bunu pek önemsememişlerdi. Phil Collins, orada da şarkı söylemişti ve arada koca okyanus olsa da, bu hâlâ aynı konserdi. Sahnenin farklılığı, seyircinin coşkusunda bir farklılık yaratmamıştı ve para yine akıyordu.

Plant, Page and Jones; Duran Duran; Patti LaBelle; Hall and Oates (Oraya gelebilmek için 125.000 dolarlık anlaşmalarını bozmuşlardı) *Eddie Kendricks, David Ruffin, Mick Jagger* ve olağanüstü *Tina Turner*'la birlikte; *Bob Dylan, Keith Richard, Ron Wood.*

Sonra, saat Amerika'da gece 11:00 ve İngiltere'de sabahın 4:00'ünde konser sona erdi: Pop müziği tarihinin en inanılmaz ve en unutulmayacak günü sona ermişti. Çok yorucu bir gün geçirmişlerdi ama tarihte anılacak en ilginç ve önemli günlerden biriydi o gün.

Bob Dylan'ın, konseri bağlaması bekleniyordu, ama akıllı birisi, *We Are the World* adlı Amerikan şarkısını Afrika için, *Lionel Ritchie*'nin söylemesini

Ben kutsanmış bir yaşamım olduğuna inanıyorum. Ama bu iyi şansı hakkımmış gibi kabul etmem doğru değil. İşte Live Aid'in anlamı budur."

Patti LaBelle

Onların acılarını anlamak için, yaşamımızın rahatlığından biraz sıyrılacağız."

Joan Baez

daha uygun bulmuş ve onu sahne arkasına almıştı.

Bob Geldof'la Paula, evlerine ulaştıklarında şafak söküyordu. Harika bir gün olmuştu. Günlerin en güzeli.

Bağışlar belirleniyor

31 Aralık 1985 tarihine kadar, Band Aid bürolarında, 92.1 milyon dolar (yani 65.7 milyon sterlin) toplanmıştı. Bu şaşırtıcı bir rakamdı. Para hâlâ, inanılmaz oranlarda akıyordu ve artık yararlı olarak kullanılması için bir organizasyon yapılmalıydı. Bu, zor ve kapsamlı bir işti. Bir bakıma, asıl büyük iş önlerindeydi.

Bob hâlâ, çok özlediği halde, *Kent Fareleri*'ne dönemiyordu.

Toplanan paranın, en iyi, en bilgili ve en yetenekli ellere bırakılması gerekiyordu. Satın alınacak olan yiyecek, alet edevat, giyecek ve ilaç, bunlara gereksinimi olan insanlara ulaşmalıydı. Konser sonrasındaki rahatlama bunu sağlayamazdı. Ancak, haftalarca sürecek görüşmeler ve sıkı bir çalışma sonucunda bu amaca ulaşılabilirdi.

Stadyumda olmak, dostlar arasında olmak gibiydi. Evlerinde televizyondan izleyenler bile, bu duyguyu hissetmişlerdi. Tüm günü, unutulmaz bir dostluk

ABD finalı: "İçimizde azıcık hainlik, iki yüzlülük, bencillik ve açgözlülük varsa bile, o gece televizyonu izlerken, kalabalık içinde dans ederken, sahnede müzik yaparken, kötü yanlarımızın tam tersini sergilemiş olduk. Canlı müziğin akıl almaz güzellikteki gösterisinde, neredeyse elle dokunulacak kadar, fiziksel bir yakınlık sağladık." - Bob Geldof

atmosferi sarmıştı ve dünyayı biraz olsun değiştirmişti. Artık kimse, Afrika'da yaşananlardan haberi olmadığını söyleyemezdi. Afrika'daki korkunç kıtlığı ve bu konserin niçin, hangi amaçla yapıldığını artık herkes öğrenmişti.

Partiden sonra

Band Aid bitmişti. Live Aid konserleri sona ermişti. Tüm bu yardımları organize etme süreci içinde, Bob Geldof çok şey öğrenmişti. Yalnızca cömertlik konusunda değil, Afrika felaketinin nedenleri konusunda da epey bilgilenmişti. Giderek öfkesi artıyordu.

Bob Geldof, bir kahraman haline dönüşmekten hiç hoşnut değildi. Kendisini bir kahraman gibi *hissetmiyordu.* O yalnızca, Afrika'daki durum karşısında duyulan üzüntüyü harekete geçirerek, Afrika'daki açlara, gerçek çözümler bulunana dek, yardım götürmeyi amaçlamıştı. Hayalleri yoktu. Sorunların ne kadar büyük olduğunu biliyordu ve insanların ne kadar hızlı unuttuklarını da görmüştü. Ama o, para toplamaktan fazla bir şey yapmıştı. İnsanlara bir ses vermişti. Gücü ve etkinliği olmayan sıradan insanların, umutsuzca söylemek ve yapmak istedikleri şeyleri, o söylemiş ve yapmıştı. Onların sözcüsü durumuna gelmişti. Güç sahibi olan birçoklarının, aptalca davranışlarını görmek için diploma sahibi olmaya gerek yoktur. Bob ve yandaşları bunları görüyorlardı ve Bob, yüksek sesle ve açıkça söylemekten sakınmıyordu.

Live Aid ve Bob Geldof, dünyanın her bölgesinde önemli toplantılarda bulunarak, ulusal politikaları değiştiremezler elbette ama bu politikaları yönlendirebilirler. Hükümetler, açgözlü, bencil ve aptal görünmek istemezler.

Bob, bir süre sonra hükümetleri etkileyebileceğini gördü ve bundan yararlanmaya çalıştı. Mucize beklemiyordu, yalnızca bu hükümetlerin kendi politikalarına dikkatle bakmalarını, yardıma gereksinimi olanlara akıllıca, pratik temel yardımlar sağlamalarını istiyordu. Önce ihtiyacı olanlara yardım edilmeliydi.

Batı çok cömert davranmıştı. Habeşistan'daki bu felaketten önce de yardım fonuna, milyonlarca dolar ve sterlin akıtmışlardı. Ama para, kimi zaman bencilce amaçlar için verilmişti. Yani, politik nedenler ve Batı'nın kendi pazarlarına yardım etmek için. Paranın bir kısmı ise,prestij getirecek projeler için harcanmıştı ama çok aptalca biçimde. Ülkeyi tanıyan insanlarla görüşmeler yapmadan, halkın gereksinimlerini anlamadan hareket edilmişti ve bu yardım, kimi zaman zarar vermişti.

Batı, büyük hatalar yapmıştı. Batı tarımını, Batı ekonomisini, Batı yaşam stilini örnek alarak yapılmıştı bu hatalar. Örneğin, Afrika'da yiyeceğin %80'i kadınlar tarafından üretilir, ama batılı "uzmanlar", kadınların organize ettiği projelere %2'den az yardım göndermişlerdi. Bu durum, o ülkelerdeki yaşamı altüst etmişti.

Hükümetler, ayrıca zarar verecek değişiklikler yapmışlardı. Göçebelerin zorla yerleştirilerek vergi vermelerini istemek yanlış bir uygulamaydı. Toprak yeniden düzenlenmişti. Ama göçebelerin, bir yere yerleşmelerini sağlamak, yüzyıllardır sürüp giden hayvan otlatma düzenini alt üst etmiş ve otlaklar, çöle dönüşmüştü. Kimse onları dinlemiyor ve akıllarına itibar etmiyordu.

Batı'da insanlar, insan gücünü azaltarak pahalı gübrelerle, çiftçilik aletleriyle ve sulamayla, ürünü ne kadar çok artırabildiklerini görmüşlerdi. Yoksul ülkelerin, ekipmana, yakıta ve onarımlara verecek paraları olmadığını hesaba katmıyorlardı. Bu yoksul ülkelerde, büyük insan gücü vardı ve kendileri basit aletleri kolaylıkla yapabiliyorlardı. Bu ülkeler, kendi yaşamlarını biraz akıl ve yardımla kendileri örgütleyebilirlerdi.

Afrika'ya yardım

Bob Geldof, varlıklı ülkelerin yiyecek için nasıl para savurduklarını görmüştü. Bir yol yapımı daha pahalıya mal olmayacaktı ve nesiller boyu insanlara hizmet verecekti. Kentlerde büyük, temiz hastaneler

"Geldof, daha deneyimli ve karmaşık politik ilişkilerin ne kadar zor olduğunu bilen biri olsaydı, uluslararası ilişkileri bozan bürokratik engelleri hiçbir zaman aşamazdı. Onun açık sözlülüğü, taşkınlığı ve İrlandalı cazibesi, her tartışmayı kazanmasına neden oldu."

Geoffrey Wansell
"Sunday Telegraph" muhabiri.

görmüştü, oysa kırsal kesimdeki insanlara ilaç yardımı bile yoktu. Kötü yönetimi, karışıklığı ve hükümetler arası, hatta yardım kuruluşları arasındaki rekabeti görmüştü. Cehaletin ve bencilliğin yol açtığı sonuçlar gözler önündeydi. O bir uzman olmadığını biliyordu, bu yüzden uzmanlarla görüşüyordu. Ama gidip kendi gözleriyle de gördü. Sorular sordu.Ona iltifatlar ederek, gülümsemelerle, dil dökmelerle onu kandırabileceğini sanan önemli kişilerle görüştü. Gerçeği ortaya koymaları için onları sıkıştırdı; yapılan neydi, yapılması gereken neydi?

Bob Geldof hızlı öğrenen bir insandı. Zekası, dürüstlüğü ve mantığı sayesinde, tüm politik özürleri ve yapay "açıklamaları" keserek gerçeğe ulaşmak istiyordu. Yanıtlar istiyordu. Hem de hemen.

Afrika liderleriyle, Habeşistan meclisiyle, Amerika'daki Tip O'Neill ve Teddy Kennedy ile eşit koşullarda konuşabilmek ona biraz garip gelmişti. Ama uzun süredir, isimleri ve ünvanları kenara koyarak konuşmayı öğrenmiş ve etki sahibi insanların da öteki insanlar gibi olduğunu görmüştü. Onun için Prens Charles, yalnızca gelecekteki kral değil, güvendiği ve sevdiği o iyi, akıllı ve ilgili adamdı. Öteki liderleri daha karanlık görüyordu.

Afrika'ya gidiş

Bob, doğrudan yaklaşımıyla cesaret kırıyor, insanları sinirlendiriyordu ama aynı zamanda da saygı kazanıyordu - ve yanıtlara ulaşıyordu.

Şaşkınlık içinde gördü ki, basın onunla ilgili dedikodulardan yana değil. Onu tanıyor ve seviyorlardı. Gerektiği zaman bağırıp çağırıyor, küfrediyor ama her zaman çok dürüsttü. Basın onun devam etmesini, Afrika'ya gitmesini istiyordu.

Böyle bir görevi yüklenmek için kendisini yeterli hissetmiyordu ama gitmesi gerektiğini de görüyordu. Kendi maddi durumu, bir felakete dönüştüğü halde, bu işi yarım bırakmanın doğru olmayacağını anlamıştı. Neyse ki, Paula, bir yazar ve TV sunucusu olarak iyi kazanıyordu. Evdeki sorunları yüklenmişti... sonuç olarak ikisi bir takımı oluşturuyorlardı ve iyi bir ikiliydiler.

Band Aid görevlileri, 200 kamyon satın alarak, yardımın en uzak köşedeki aç insanlara kadar ulaştırılmasını sağladı. Her hafta Londra'dan Afrika'ya, üç Band Aid gemisi kalkıyordu. Bunlar, kamyonlar, buğday, likit yağ, un, jipler, çadırlar ve tıbbi malzeme taşıyorlardı.

"Bir zamanlar, 'Paranı bana ver, sonunda her şey halledilecektir,' biçimindeki atıp tutmalardan daha ileri gitmemişken şimdi, hiçbir şeyin doğru gitmediğini farketmekten doğan bir bunalım yaşıyordu. Oldukça korkutucu bir durumdu bu ve sonunda Bob, Avrupa Parlamentosu'nun etkili bir ishal ilacına gereksinimi olduğunu bile söyleyecek duruma gelmişti."

Barry McİlheneyMelody Maker", 21 Aralık, 1985

Bob'a, Band Aid ve Live Aid için yaptığı çalışmaları karşılığında, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım madalyası verilmişti.

Afrika'da Bob, her şeyin yanı sıra, bir de etine batan bir ayak tırnağı sahibi oldu. Bu, aynı sorunu yaşamayan insanlar için anlamsız bir yakınma gibi görünebilir. Tırnağı iltihaplanmıştı ve büyük acı veriyordu. Ayak parmağının üzerine, bir türban gibi bandajlar sarılmıştı ve Sudan'da hoplayarak yürümeye çahşıyordu.

İlerlemesi gerektiğini biliyordu; daha fazlasını gördüğü sürece, daha fazla şeylerin açığa çıkacağına inanıyordu.

Avrupa Parlamentosu

Sudan'dan dönen Bob, Avrupa Parlamentosu'yla görüşmek üzere Strasbourg'a gitti. Orada patladı. Hazırlanmış bir konuşması yoktu. Yalnızca aylardır kafasında dönüp dolaşan, kaynayan düşünceleri dışarı bırakıvermişti. Önce Avrupa'nın Ortak Tarım Politikası'na saldırarak başladı. Ödeneklerin yanlış harcandığını bilerek konuşuyordu.

Çad ve Fransızların orada yaptıkları işlerden söz etti. Fransız temsilcisi ayağa kalkarak bağırdı. Bob da, ona bağırarak yanıt verdi. Fransız, çıkıp gitti.

Bob, herkesin kendisinden yana olduğunu görünce şaşırdı. Söylediği her şey alkışlanıyordu. Onların söylemek istemeyip de, cesaret edemediği şeyleri söylüyordu.

"Avrupa Parlamentosu'nun yaptığı pek çok şey iyidir. Dünyada, büyük hibeler yapan ikinci kuruluşsunuz. Sudan'ın batısında kurduğunuz uçakla taşıma sistemi, mükemmel bir iş. Bu konuda tartışmaya bile gerek yok. Ama, size yapılan uyarıları dinlemiş olsaydınız, o taşıma sisteminin parasıyla yol yapardınız. Ve bu yol, ertesi yıl da orada kalabilirdi."

Aylardır yaptığı araştırmalar sonucunda, tüm bilgiler, olaylar ve rakamlar kafasındaydı. Her suçlaması için bir kanıt ve sözlerini destekleyecek bir istatistik getirebiliyordu.

Tüm konuşmaları sonucunda, kendisi de yaptıklarına inanamamıştı, ama alkışları da duymuştu. Takdire değer bir şey yaptığını düşünmüyordu. Yapılacak pek çok şey vardı ve o kendisini yetersiz hissediyordu. Ama bu konuşma herkesi çok etkilemişti.

Bob, Avustralya'ya gitti. Onlardan ne isteyeceğini biliyordu ve istedi: Afrika için, 250.000 ton tahıl, araştırma istasyonlarının kurulması - ki bu konuda kendi verimsiz topraklarında tarım yapan Avustralya, epey deneyimliydi - ve acil durumlar için kullanılmak üzere on yaşındaki Hercules hava güçlerinin yenilenmesi. İstediği her şeyi değil ama bazılarını elde etti.

Şövalye Bob

Bob Geldof'a birçok ödül ve madalya verdiler: Hatta 24 Temmuz 1985'te, ona şövalyelik ünvanı verdiler. Paula, bu ünvanı almak için, onunla birlikte Buckingham Sarayı'na gitti. Onun, ödül töreninde bir yaramaz çocuğa benzediğini söylemişti. Ama onunla çok gururlanmıştı. Herkes öyleydi. Bir Belfast telgrafı, İngiliz Parlamento üyesi Harry Greenway'in sözlerini iletiyordu: "Bu ünvan, önde gelen bir İrlanda ve dünya vatandaşı için, büyük ve haklı bir onurdur."

Bob, ödüle biraz bozulmuştu ama o meydanda görülmeyen, adları reklam edilmeyen insanlar adına, her şeyi kabul ediyordu; onunla birlikte her türlü riske giren *Kent Fareleri*, Band Aid'i örgütleyen kişiler, pop şarkıcıları ve her şeyden çok Paula. Onların ne sıkıntılar çektiğini iyi biliyordu.

1985 yılının sonuna dek, yalnızca Band Aid kuruluşu, 10 milyon sterlinden fazla toplamıştı. Live Aid için toplanan para 60 milyon sterlindi ve yalnız Habeşistan değil, Sudan, Mali ve Çad için toplanmıştı. Arkadan gelen projelerle bu miktar büyümüştü. ABD, Afrika için 42 milyon dolardan fazla toplamıştı. *We Are the World,* Spor Yardımı, Moda Yardımı ve dünyadaki birçok ülkenin katkılarıyla 50 milyon dolar daha toplanmıştı.

Bu parayla, açlık çeken insanlar için, 200 kamyon, dokuz gemi, 17.000 ton tahıl ahnmıştı.Bob, bu acı durumlara yeniden neden olunmaması için,

Bob Geldof ve Band Aid başkanı Kevin Jendon, Addis Ababa'daki bir basın konferansında. İkisinin arasında, Habeşistan Hükümeti, Kurtarma ve İyileştirme Komisyonu başkan vekili oturuyor. Arkalarındaki tahtada, son yıl içinde, dünya ülkelerinin yaptığı yardımlar belirlenmiş.

Karşıda: Habeşistan, 1987 yılı sonlarında yeni bir kıtlığın eşiğinde. Bob ve öteki yardım çalışanlarının amacı, gelecekte oluşacak bu tür kıtlıkları engellemekti. Ama görünüş, hiç de umut verici değil.

insanları dürtmüş, burnunu her yere sokmuş, kabadayılık yapmış, sorgulamıştı. Band Aid, önemli temel projeler başlatmıştı. Okullar ve klinikler açtırmış, evler yaptırmış, insanlara, akıl ve becerilerini kullanarak yeniden yaşama başlama ve onuruna ulaşma olanaklarını sağlamaya çalışmıştı.

Londra'daki *Times* gazetesine göre, "Mali'nin Mopti kentindeki kadın kooperatifine para verilmişti. Sahel'de, bir ağaçlama projesi ve Timbuctoo'da, tuğla yapımı projesi başlatılmıştı. Sudan'da ise arıcılık tesisleri kurulmuştu. Bu geliştirme çabalarından sonra, insanlara öküz, tohum ve gübre dağıtılmıştı. Para, ülkenin gerçekleri ve gereksinimleri göz önüne alınarak yapılan cılız projelere gidiyordu."

Afrika'nın içine düştüğü korkunç duruma çare bulmak amacıyla bazı önemli ve uzun süreli önlemler alınabilmişti ama gerçek çözüm için daha çok uzun yıllar çaba gösterilmesi gerekiyordu. Live Aid'in o harika pırıltısı bitmişti artık. Büyük bir rahatlama hissedilmişti ama uzun sürmedi. Çünkü, aç, evsiz ve

Kent Üniversitesi'nde okuyan Bob'a onursal mastır derecesi verildi. Bunun dışında çeşitli ödüller de aldı. Dünyadaki aç insanlar için toplanan 70 milyon sterlin (110 milyon dolar) karşısında küfürlü konuşma tarzı kimseyi rahatsız etmiyordu.

korku dolu insanlar var. Kısa süreli planlamalarla dünyanın mahvedilişini hâlâ görmekteyiz.

Aslında, her şey daha da kötüye gidiyor. Londra'daki *Observer* gazetesinde çıkan sert bir makalede şöyle yazıyordu: "İnsan başına düşen gelir oranı, artık 1970 yılında olduğundan da düşük ve önümüzdeki on yıl içinde, daha da düşmesi bekleniyor. 1960 yılına göre Afrika'da beşte bir oranında daha az yiyecek üretiliyor; bu gidiş böyle sürerse, 1988 yılındaki ürün miktarı, yağmur yağsa bile 1984'teki korkunç olaylardan daha iyi olmayacak. Buradaki hatanın çoğu, çiftçilerin kaynaklarını kurutan ve yetersiz ekonomik politikalar üreten Afrika hükümetlerinindir. Ama, bu korkunç olayları tümüyle kontrol etmek de, onların ellerinde değildir."

Bob Geldof, beyaz bir İrlandalı olarak doğmuştu - ama bir dünya vatandaşı olarak büyüdü. Yüzünde hep sevgi ve barış ifadesi olan, önemli ve erdem dolu konuşmalar yapan bir kişi de değil. Tersine, zor, saygısız, gürültücü ve kaba olabiliyordu. Bob, *Daily Mail* gazetesine, "Ben, birçok kişiye kaba davranmış olabilirim," demişti. "Ama 18 yaşındayken bu doğru görünüyordu. Ben dogmatik bir kişiyim. Her şeyi siyah ya da beyaz gören ve başkalarına nasıl davranmaları gerektiğini söyleyen biri." Ama, onun davranışları karşısında şaşıran bazı kişiler, aslında bu davranışı hak ediyorlardı. Gülümsemeler,espriler arkasına saklanan bu kişiler, gerçek burunlarına sokulunca, son derece şaşırmışlardı.

Elbette Bob da hatalar yapmıştı. Kimi zaman ileri gitmiş, hak etmeyen bazı insanları da incitmişti; ama temelde o dürüst bir insandı ve iki yüzlülüğe dayanamıyordu. Rahat bir yaşam uğruna, işlerin olduğu gibi bırakılmasına razı değildi.

Diplomatça davranışlar, genellikle hakaret ve öfkeden daha yararlıdır ama bu yöntemde her zaman, işlerin fazla yumuşak, fazla dikkatli, fazla yavaş gitme tehlikesi vardır. İşlerin hızlı ilerlemesi için zaman zaman bir Bob Geldof'a gerek vardır. O zaman fevkalade sonuçlar elde etmek söz konusu olabilir!

Önemli Tarihler

1954 Robert Frederic Zenon Geldof, 5 Ekim'de Dublin'de doğar.
1959 Bob'ın annesi ölür.
1971 Bob, okuldan ayrılır ve Londra'ya gider.
1972 Bob, Kanada'ya gider ve bir gazetede çalışmaya başlar.
1975 Bob, Kanada'ya göç etme hazırlığı için İrlanda'ya döner. İlk Kent Fareleri gösterisi, Ekim ayında Dublin'de yapılır.
1976 Ulusal turne. Hollanda'ya gidiş. Bob, *The Late, Late Show*'da sahneye çıkar.
1977 Grup İngiltere'ye gider; ilk uzunçalarları *Kent Fareleri*'ni yaparlar. İlk önemli şarkıları *Looking After Number One* çok tutulur.
1978 *Rat Trap* adlı şarkıları bir numaraya yükselir. İkinci uzunçalarları, *A Tonic for the Troops* çıkar; Paula Yates gruba katılır.
1979 İlk Amerika turnesi. Üçüncü uzunçalar *The Fine Art of Surfacing* çıkar. *I don't Like Mondays* adlı şarkıları birkaç hafta boyunca, İngiliz listelerinde birinci sırada kalır.
1980 Dördüncü uzunçalar *Mondo Bongo*, çok başarılı olmuştur. İkinci ABD turnesi. Avrupa'ya, Uzak Doğu'ya ve Avusturalya'ya yolculuklar yapılır.
1981 *Banana Republic* adlı şarkı yine listelerde.
1982 Beşinci uzunçalar *Five Deep* çıkmıştır. Bu plak iyi eleştiri alır ama az satar.
Haziran - Bob ile Paula'nın kızı Fifi Trixiebelle doğar. Bob, *Pink Floyd - The Wall* filminde oynar.
1984 Altıncı uzunçalar *The Long Grass*, iyi eleştiriler almasına karşın, yine az satar. Bob, *Number One* adlı filmde oynar.
Ekim ayında, Habeşistan'daki açlık resimleri, ilk kez televizyonda gösterilir.
Kasım ayında Bob, Band Aid plağını - *Do They Know It's Christmas* - yapar.
Aralık ayında toplanan paranın iyi kullanılması için örgütlenilir. Toplanan para 10.000.000 dolara ulaşır ve bu durum diğer yirmi ülkenin de harekete geçmesini sağlar.
1985 Bob, Ocak ayında Habeşistan'a ve Sudan'a gider. Mart ayında Live Aid'i örgütlemeye başlar. 13 Temmuz'da, Live Aid Konser'i, 1.5 milyar kişi tarafından izlenir. 1985 sonuna dek 90.000.000 dolar toplanır. Ekim ayında Bob, Afrika'ya gider.
1986 Kent Fareleri, Avrupa turnesine çıkar, sonra da grup dağılır. Bob'a şövalyelik ve başka ödüller verilir. Bob, Temmuz ayında Paula Yates ile evlenir. Bob'ın en çok satan otobiyografisi, *Is that it?* Sidgwick & Jackson tarafından İngiltere'de ve Weidenfeld & Nicholson Inc. tarafından ABD'de yayımlanır. Paperback baskısını Penguin yayınevi yapar.
1987 Yeni bir kıtlığın söz konusu olduğunu duyan Bob, Habeşistan'a dönerek araştırma yapar.
1988 Yağmurlar yine yağmamıştır. Eritre, Tigre ve Wollo'da, ürünün %100'ü mahvolmuştur. Altı milyon insan yeniden batı yardımına muhtaç duruma düşmüştür; kıtlık ve hastalıklar yeniden başlar.

Live Aid'in tüm pırıltısı, gürültüsü ve duygu seli, gelip geçmiştir. Ama Afrika'daki insanlar hâlâ açlık çekiyorlar ve yardıma gereksinimleri var. Bağışlar, şu adrese gönderilebilir:

The Band Aid Trust
P.O Box 4TX
London W1A 4TX

The Live Aid Foundation
P.O. Box 10923
Marina del Rey
California 90295

Australian Freedom from Hunger Campaign
(National Office)
321 Kent Street
Sydney
New South Wales 2000

"We are the world, we are the children" (Biz dünyayız, biz çocuklarız) sesleri Philadelphia'daki JFK salonundaki finalde, göğe yükseliyordu. Üzerinde "Çocuktan Çocuğa" yazılı tişört giymiş bir kız, geleceğin çocuklara ait olduğunu anlatıyordu; gerçekten de, gelecek, çocukların sevgi ve ilgileriyle ayakta duracaktır.

Afrika kıtlığının geçmişiyle ilgili bilgi

1984 yılında Habeşistan'ın kuzeyindeki kamplarda bulunmuş bir yardım görevlisi, orasını "dünyadaki cehennem" olarak nitelemişti. Açlık, Aşağı Sahara'dan batıda Moritanya'ya, doğudaysa Habeşistan'a yayılmıştı. Nedenlerinden biri, o bölgedeki yağışların çok azalması, böylelikle ürünün kurumasıydı. Bu durum yıllardır sürüp gidiyordu ve artık tüm yiyecek stokları tükenmişti.

Ama bu, olayın yalnızca bir yanıydı. O çevredeki nüfus, modern tıp sayesinde giderek artıyordu ve çoğalan nüfus, ağaçları kestiği için erozyon oluşuyordu. Sonuçta toprak zayıflıyor ve az ürün üretilebiliyordu. Öte yandan, bu on ülkede enflasyon ve ülke borçları giderek artıyordu, batının yardımları ise bu borçların faizlerini ödemeye gidiyordu. Örneğin Tanzanya'da, 1972'de 7 tonluk bir kamyon satın almak için 38 ton sisal kerestesi gerekirken, 1982'de 134 ton gerekiyordu.

Habeşistan, Sudan ve Çad'da yıllardır iç savaşlar sürüp gitmişti. Bütün bunlara, yetersiz ulaşım sistemi, hükümet politikaları ve saptırılmış yardımlar da katılınca, bu felaket tablosu hazırlanmış oldu. Denizaşırı Gelişme için Katolik Fonu, açıkça şöyle diyordu: "Öteki felaketler gibi, kıtlık da kurbanlarını seçer. Bunlar toplumun en kolay incinebilen, yoksul ve en sınırdaki kişileridir. Kurbanların dörtte üçü, kadınlarla çocuklardır."

Yardım kuruluşları ve Habeşistan hükümetinin ifadelerine göre, kıtlık görüntülerinin televizyona yansıması, Bob Geldof'u ve dünyayı etkilediği andan bir yıl önce başlamıştı. Ne yazık ki, Habeş halkı, kıtlığın yaratacağı sorunları pek önemsememişti ve mesaj dışarıya ulaşmamıştı. Yalnız onlar değil. Avrupa Ekonomik Konseyi üyelerinden biri, 1984 yılında Addis Ababa'da, "Biz kuraklığı acil bir durum saymıyoruz," demişti. "Yalnızca, insanlar açlıktan ölmeye başladığı zaman acil durum sayılabilir."

Dünya, neler olduğunu fark ettiği zaman, yardım akmaya başladı. Ama artık 30 milyon insan açlıktan ölmek üzereydi ve yüz binlercesi, yiyecek peşinde, evinden yurdundan ayrılmıştı. Kızıl Haç, yardım kuruluşları ve Avrupa Ekonomik Konseyi yardım göndermişti ama birçokları için çok geç olmuştu. Resmi rakamlara göre, 1984-85 yılları arasında bir milyon kişi ölmüştü.

Bu korkunç durum, 1985 yılındaki yağışlı dönemle birlikte hafifledi ama uzun dönemde hâlâ birçok sorun vardı. 1988'de, kıtlık yeniden baş gösterdi. Yardım eden insanlar, gönderilen paraların, "beyaz filler" gibi gereksiz harcamalara ya da asıl gereksinim duyan insanlara danışılmadan yapılan işlere gittiğini gördüler. Bir kuyu açmak gibi basit bir olay bile, umulmayan sonuçlar doğurabiliyor. Kuyu açtığınız zaman, bu suyla sulanan ürün büyüyor ve insanlar oraya koşuyor. İnsanlar sığırlarını getiriyorlar, böylece su kirleniyor, ekilen yerler bozuluyor. İnsanlar ağaçları kesiyor, yağmurlar toprakları sürükleyip götürüyor. İlerleme yerine, felaket geliyor.

Dünyadaki varlıklı ve yoksul ülkeler arasındaki ilişkilerin yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu ülkelerin ürettiği hammaddeye mümkün olan en düşük ücreti veren, ama karşılığında petrol, gübre, araç ve ilaç gibi en gerekli malzemeleri yüksek fiyatlarla onlara satan varlıklı ülkeler, yoksul ülkelerin yavaş yavaş da olsa gelişmelerini engelliyorlar.

1984 yılında, Uluslararası İnsaniyet Konuları Bağımsız Komisyonu, şöyle yazıyordu: "Yardım ilerde daha dikkatle hedefine ulaştırılmalı ve küçük çiftçiler için yararlı olacak duruma getirilmeli. Mali ve Burkina Faso'da, yöredeki çiftçilere ve sürü sahiplerine yeni kuyuların nerede açılması gerektiği, hayvan ve tohum almak için ödünç verme konuları danışılmıştı. Onların istekleri, yardım kuruluşlarının beklentilerinin tamamıyla tersini gösteriyordu. Ama o insanlar, bazı tohumların o yoksul toprakta tutunabileceğini, bazılarının ise akıp gideceğini biliyorlardı.

Bir başka konu, yardımın cinsiyetler arasındaki paylaşımıyla ilgili. Afrika'da çiftçilik işlerinde %80 oranında kadınlar çalışır ama yardım parasının yalnızca %0.5'i kadınlara verilmişti.

Yoksul çiftçilerin, kötü hasat günleri için yiyecek biriktirmelerine ve kendi planlarını yapmalarına olanak tanınmalıdır; hükümetin onlar için, yaptıkları programlar yeterli değildir.

Son olarak, hepimiz, kendi hükümetlerimizi, yoksul ülkelerin açlık çeken insanlarına yardım etmeleri için zorlamalıyız. İngiltere, Gayrisafi Milli Hasılası'nın %0.5'inden azını veriyor;

Amerika Birleşik Devletleri, %0.31'ini veriyor. Bob'ın Avrupa Parlamentosu'nda söylediği gibi, "Sizin Afrika'ya yapacağınız yardım, yalnızca manevi bir görev değildir, bunun aynı zamanda ekonomik nedenleri vardır. Lideriniz, basmakalıp sözlerle, Afrika'nın kendi ayakları üzerinde durmayı öğrenmesi gerektiğini söylüyor, sonra da tarım malzemelerine 50 milyon dolar zam geldiğini bildiriyor. Onların yiyeceğe gereksinimi olduğu kadar, sizin de onlara gereksiniminiz var."

REFERANS KİTAPLAR

Aaseng, Nathan: *Bob Geldof, the man behind Live Aid (Bob Geldof, Live Aid'in arkasındaki Adam).* Minneapoli, USA: Lerner Publications Co., 1986.

Bailey, David: *Imagine* (Hayal Et) Takım Yardım'ı için bir kitap. Londra: Thames and Hudson, 1985.

Blundy, David and Paul Vallely: *Is that it?* (Öyle mi?) London: Sidgwick & Jackson, 1986; New York: Weidenfeld & Nicholson Inc., 1986.
World Paperback: Penguin Books LTD, 1986.

Gill, Peter: *A Year in the Death of Africa - politics, bureaucracy and the famine.*
(Afrika'da Ölüm İçinde Bir Yıl - politika, bürokrasi ve kıtlık) London: Palladin, 1986.

Harris, Myles: *Breakfast in Hell - a doctor's experiences of the Ethiopian famine.*
(Cehennemde Kahvaltı- Bir doktorun Habeşistan'daki kıtlıkla ilgili deneyimleri) London: Picador (Pan Books Ltd), 1986.

Hillmore, Peter and William McQuire: *Live Aid, the greatest show on earth.* (Canlı Yardım, dünyadaki en büyük gösteri) London: Sidgwick & Jackson Ltd, 1985.

Independent Commission on International Humanitarian Issues: *Famine a man-made Disaster?*
(Kıtlık - İnsanoğlunun neden olduğu bir felaket mi?) London: Pan Books Ltd, 1985,

Twose, Nigel: *Fighting the Famine* (Kıtlıkla Savaşırken) London: Pluto Press Ltd, 1985.

GAZETE MAKALELERİ

Belfast Times: 11 Haziran 1986; *Cosmopolitan*: Haziran 1985; *Daily Mail*: 24 Mayıs 1986; 11 Haziran 1986; *Melody maker:* 9 Temmuz 1977; 1 Ekim 1977; 10 Aralık 1977; 6 Ekim 1979; 21 Aralık 1985; *The Observer*: 1 Haziran 1986; *The Sun*: 21 Ekim 1986; *Sunday Telegraph*: 29 Aralık 1985; *Sunday Times*:13 Ekim 1985; *Time:* 22 Temmuz 1985; *The Times:* 15 Mayıs 1986; *Today*: 27 Mayıs 1986.

İndeks

ABC televizyonu 35

ABD 12, 17, 23, 28, 30, 31, 32, 33, 40, 42, 43, 47, 52
ABD Afrika için 30, 55
Addis Ababa 24, 62
Afrika 8, 9, 24, 28, 39, 33,34 41, 42, 43, 59, 51, 53, 55, 56
  için Amerikan şarkıları 28, 48
  konseri 30
Almanya 30, 31, 42
Avustralya 32, 40, 47, 55
Avusturya 30, 47
Avrupa Ekonomik Topluluğu 54, 62, 63
Avrupa Parlamentosu 54, 64, 65

Bailey, David 34
Band Aid (Takım Yardımı) 31, 48, 50, 55, 56
Band Aid plağı 28
  gerideki fikir 20
  ilerleme 24, 30, 55
  kayıt yapılıyor 22
  kopya yapılıyor 23
BBC 23, 32
Blackrock Koleji 6, 28, 38, 46
Bowie, David 22, 39, 43, 46
Buckingham Palace 55
Burkine Faso 63
Büyükkent Polis Komiserliği 33

CBC televizyonu 54, 55, 62
Charles, Prens 38, 52
Collins, Phil 23, 41, 47

Çad 54, 55, 62

Denizaşırı Gelişme için Katolik Fonu 62
Do They Know It's Christmas? 22, 30, 43
  ilerleme 24, 30, 55
  kayıt 23
  satılan kopyalar 23
  Top of the Pops'da 23
Dublin 5, 8, 10, 12, 16
Dun Laoghaire 5, 12

Ensign Records 16-17

Fitzgerald, Dr. Garret 54
Fransa 5, 30, 31
  televizyonu 35

Gece Eşkiyaları 14, 38
Geldof, Bob
  ailesi 5, 6-7
  Afrika'yı dolaşıyor 8, 24-8, 53-4
  Avustralya'da 55
  ilk yıllar 5-9
  İspanya'da ders veriyor 10
  Kanada'ya gidiyor 10-12
  kızı 18, 38
  şövalyelik 55
Genel Tarım Politikası 54
Goldsmith, Harvey 31
Graham, Bill 32, 33
Göçebeler 51

Habeşistan 20, 23, 24, 25, 28, 52, 55, 62, 63
Habeşistan İyileştirme Komisyonu 25
Hollanda 31, 41, 47

İngiltere 9, 16, 17, 31, 32, 40, 47
İngiliz Telekomu 33
İspanya 10, 32
İrlanda 5, 9, 16, 17, 40, 42, 43

Jagger, Mick 7, 32, 43, 47
Japonya 22, 31, 32, 40, 47
John, Elton 38

Kanada 10, 12, 32
Kanal 4 televizyonu 32
Kent Fareleri 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 38, 49, 55
Kıtlık 18, 62
  geçmişiyle ilgili bilgi 62-63
  ölümler 19
Kızıl Haç 63
Köln 42

La Belle, Patti 47
Live Aid (Canlı Yardım) 30, 32, 33, 34, 56
  gider 36
  konser 3, 43, 50
  toplam gelir 48, 55
Londra 10, 28, 30, 31, 35, 41, 46, 47

McCartney, Paul 22, 43, 46
Malezya televizyonu 35
Madonna 33, 43
Mali 55, 56, 63
Moritanya 62
Melbourne 40, 43

Melody Maker 5, 10, 12, 16
Mitchell, Michael 35
Moda Yardımı 55
Moskova 42

New York 23, 35
Norveç 47

Pendergrass, Teddy 43
Philadelphia 35, 41, 43, 47

Reagan, Başkan 35
Ritchie, Lionel 44, 48
Roberts, Garry 12
Rusya 32, 37, 47

Sahel, The 56
Sartre, etkisi 7
Simon toplulukları 8, 9
Siyah Ses 33, 34
Spor Yardımı 55
Springsteen, Bruce 30, 35
Strasbourg 54
Sudan 26, 28, 54, 55, 56, 62

Tanzanya 62
Teresa, Ana 25-6, 28
Thatcher, Bayan 35
Timbuctoo 56
Top of the Pops 17-23
Turner, Tina 30, 45, 47

Ultravox 20, 40
Ure, Midge 20, 23

Vancouver 10, 12

We Are the World 28, 30, 48, 55
Wembley Stadyumu 31, 32, 35, 37, 41, 42, 43, 46, 47

Who, the 7, 43

Yardım 51, 63
  ABD'nin katkısı 64
  Batı'nın katkısı 51, 62
  cinsiyet farklılığına göre 51, 63
  İngiltere'nin katkısı 64
  Luther taraftarı 35
  kuruluşları 62, 63
  projeler 56
Yates, Paula 17, 38, 46, 47, 48, 53, 55

Bob Geldof, yaşamının ilk yıllarında çok bocalamıştı. Bazı arkadaşları gibi başını büyük dertlere sokabilirdi. Ne var ki, mantığı ve yapısındaki dürüstlüğü sayesinde, yaşamın çılgın yanlarından ve ünün getirdiği tehlikelerden korunabildi. Herkes tarafından sevilen, çağımızın en derbeder ama en çekici kahramanlarından birine dönüştü.

Bizler gibi, o da Habeşistan için ağladı - ama gözyaşlarının karın doyurmadığını biliyordu. Hemen harekete geçti. Band Aid'i (Takım Yardımı), ardından da unutulmayacak Live Aid (Canlı Yardım) Konseri'ni gerçekleştirebilmek için aylar boyunca çabaladı, kabadayılık etti, küfürler savurdu, diller döktü, görüşmeler yaptı ve gece gündüz çalıştı. Bunlar biter bitmez, dinlenme fırsatı bile bulamadan, toplanan milyonlarca doların yerinde harcanması için yollara düştü.

O hâlâ, ekşi suratlı, iyi konuşan, kurnaz ama dürüst biri: Hâlâ müziğe aşık, hâlâ yapmacıktan ve iki yüzlülükten nefret ediyor. Bu yardımlarla hayatta kalmalarını sağladığı milyonlarca insanın yaşama bağlandığını görmek onu mutlu ediyordu.

Bu dizideki kitaplar :

Abraham Lincoln
Albert Schweitzer
Bob Geldof
Charlie Chaplin
Dalai Lama
Eleanor Roosevelt
Florence Nightingale
Lech Walesa
Louis Pasteur
Mahatma Gandhi
Maria Montessori
Marie Curie
Martin Luther King
Mihail Gorbaçov
Nelson Mandela
Teresa Ana

ISBN 975-8030-06-X

İLKKAYNAK
KÜLTÜR VE SANAT ÜRÜNLERİ